Զ. ՏԱՐԻ 1611 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 12 ՄԱՐԵՐԻ 4381 — Հ. Տ. 19 ՄԱՅԻՍ 1889 — Ն. Տ. 31 ՄԱՅԻՍ 1889 — ՀԻՃՐ. 2 ՇԵՎՎԱԼ 1306 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درغلطه ده نورادونكيان خانده آره‌وك
غزتهسى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գահեկան արժէք	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » Տարեկան » »	200
» » Վեցամսեայ » »	100
Օտար երկիրներէ տարեկան ֆրանք	59
» » վեցամսեայ »	28

Դուրս զրկուած յայտարարաց համար նաև ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ՝ գրութիւն ետ չտրուիր՝

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 19 ՄԱՅԻՍ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԴԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Պ. Թիւռաւի նախարարութիւնը կարծուածէն աւելի յաջողեցաւ։ Պէտք է ճանչնալ որ եթէ Հանրապետութիւնը կանգուն պիտի մնայ և յարդելի կառավարութիւն մը լինի՝ դլխաւորապէս չափաւոր հանրապետական կամ պատեհական տարրին շնորհիւ է։ Ոչ ապաքէն թիւր նախատեսած էր ժամանակին թէ «Հանրապետութիւնը պահպանողական պիտի լինի, ապա թէ ոչ՝ տապալի։» Մտայ մէջ անդորրութիւն մը կը տիրէ, թէեւ ընդհանուր ընտրութիւնք մնա են։ Եթէ Ազրեւստահանդէսին կը վերագրի այս քաղաքական հանդարտութեան մեծագոյն պատիւն, օրուան չափաւոր նախարարութիւնն եւս նոյն պատուէն իւր չափաւոր բաժինն ունի։ Խորհրդարանի նոր նստաշրջանին մէջ ցայս վայր գործերն ադեկ դացին, և հրատապ խնդիրներէ մեծ ճարպիկութեամբ զգուշացան նախարարութիւնն և չափաւոր մեծամասնութիւնը։ Նոյն ինքն Պ. Ֆլոքէ, արմատական ծայրայեղ հիմնադրէն բան չզեղչելով հանդերձ, կը յորդորէ իւր անհամբեր կուսակիցներ՝ նախարարութիւնները տապալելու եռանդը մեղմել ի սէր Հանրապետութեան։ Իրաւ, կայ Մեծ Անծանօթ մը, անստուգութեան ծանրակշիռ տարր մը որ կը ճնշէ ֆրանսական քաղաքականութեան վրայ։ զի չի գիտցուիր թէ երկրին ի՛նչ պատասխան պիտի տայ դերագոյն այն հրաւէրին որ այս աշնան իրեն պիտի ուղղուի, ընտրելու կա՛մ արդի Հանրապետութիւնն և կամ զՊուլանժէ։ Ընտրողաց վերջին ցոյցերն աւելի Հանրապետականաց նպաստաւոր էին։ բայց այս մասնակի դէպքեր բաւական գաղափար մը չեն տար ազգային մեծամասնութեան տրամադրութեանց վրայ։ Արեւստահանդէսին յաջողումն և հնձոց առատութիւնը կրնան բարեյօժար տրամադրութիւններ ներշնչել ժողովրդեան ի նպաստ կառավարական արդի դրութեան։ Բայց Պուլանժէութիւնը դժգոհութեան ա՛յնպիսի պատճառներու եւս յենած է որոց վրայ ազդեցութիւն չեն կրնար ընել ո՛չ Արեւստահանդէսն ո՛չ հունձքերն։ Հանրապետականաց տիրող հաստատութիւնն ու խոհեմութիւնն եւս ժողովրդեան դժգոհ մասը սիրաշահելու ճամբուն մէջ մեծապէս արգիւնաւոր կրնան լինել այսուհետեւ։ Բայց երբ խնդիրը Ֆրանսայի պէս յարափոփոխ երկրի մը վրայ է, մարդ ա՛յն ատեն միայն պէտք է մտրդարէանայ երբ դիտէ ստուգիւ, և մեք ստուգիւ ո՛չինչ գիտնինք ֆրանսական ազգին ստուար մեծամասնութեան պուլանժէական կամ հանրապետական հակամիտութեանց վրայ։ Շատանանք միայն հաստատելով, առ այժմ, թէ Պ. Թիւռաւի վարչութիւնը լաւ կը վարէ գործերն, և արժանի է որ Հանրապետութիւնն յարգելի և համակրելի ընծայեցնելու համար իւր ճգունք պակուին լաւագոյն և կատարելագոյն յաջողութեամբ։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ ՓԱՐԻԶԻ

Թոյլին Փարիզեան Թղթակիցը կը հեռագրէ.

«Օտարաց բազմութեամբ ի Փարիզ դիմելն անչուշտ շահաւէտ պիտի լինի համայն Ֆրանսայի, որպէս և մայրաքաղաքին։ Արուեստահանդիսի հինգ ամսոց միջոցին աւելի քան երկու միլիոն օտարազգիք Փարիզ պիտի դան և աւելի կամ նուազ պիտի մնան։ Այս օտարազգի այցելուներէն շատեր կարող մարդիկ են շռայլօրէն դրամ վատնելու, վայելելով այն բազմազան հաճոյքներն ու տեսարանները զորս կ'ընծայէ Փարիզ, մանաւանդ Արուեստահանդիսի մը միջոցին։ Սահմանադլխէն մինչեւ Փարիզ մէն մի օտարազգւոյ շոգեկառքի և ի Փարիզ բնակութեան ծախքն հազար ֆրանք ենթադրելով, կը դտնենք թէ երկու միլիառ ֆրանք պիտի թողուն երկրին մէջ, և այս դումարին կէսը զուտ շահ կրնայ համարուիլ։ Ասոր վրայ բարդելով ֆրանսական արհեստից տրուած մղումը, դաղափար մը կրնանք ունենալ թէ Արուեստահանդէսն ո՛րչափ մեծ նիւթական բարիք պիտի պարդեւէ։ Մեքենադիտական կամ արուեստական մեծ յառաջդիմութիւն մը դուցէ ցոյց չտայ սոյն Արուեստահանդէս, քանի որ 1878էն ի վեր անցած միջոցն այնչափ կարճ էր որ արուեստից և տարազագործութեանց մասին նոր դաղափարներ հասունցած չեն կրնար լինել։ Բայց այս Արուեստահանդէս ցոյց պիտի տայ թէ Ֆրանսացիք ո՛րպիսի դիւրութեամբ կրնան լրագործել մեծ խորհուրդ մը։»

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ԱՆԳԼԻԱՅԻ ՀԻՒՊԱՏՈՍԱՑ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ

Ադրիանուպոլսոյ անգլ. հիւպատոս Պ. Քըմպէրպաչ կը տեղեկագրէ թէ Ադրիանուպոլիս, իբրեւ առեւտրական կենդրոն, ՁԱասսած է պալքանեան երկաթուղեաց միացմամբ, և մաքսային և ուրիշ դիւրութեանց բերմամբ որք այժմ կը տրուին վաճառաց փոխանցման Պուլկարիոյ ճամբով յԱրեւելեան Ռումելի։ Բայց Տէտէ Աղաճի և Կ. Պոլսոյ նաւահանգստաց մերձաւորութեան շնորհիւ անգլիական ապրանքները կարող կը լինին մրցիլ աւստրեան, մանաւանդ և գերմանական ապրանաց դէմ որք ցամաքի ճամբով կը ղրկուին։ Պ. Քըմպէրպաչ պէտք կը տեսնէ սակայն որ անգլիացի գործարանատերք լաւագոյնս պաշտպանեն իրենց շահերը գործակալաց և ուղեւոր թղթակցաց միջոցաւ։ Շերամախտի պատճառաւ մեռաքսային հարստութեան անկումը ծանր հարուած մ'եղած էր Ադրիանուպոլսոյ, բայց վերջին տարիներս այս արհեստի վերակենդանութեան նշաններ տեսնուեցան, և թթենիք վերստին կը տնկուին։ Ադրիանուպոլսոյ դաւառին գիւղերն աւելի ուշադրութեան կ'արժանանան ֆրանսացի գնորդաց կողմէ, մանաւանդ Ֆրանսայի և Իտալիոյ միջեւ մաքսային պատերազմին սկսելէն ի վեր։ Բայց ամառագործութիւնն անկեալ է, և վարդիւղի տուրեւառն եւս ուրիշ կեդրոններու անցած է։

Պ. Քըմպէրպաչ կը յարէ. «Ոուսկարք մաքսային շղթայ մը հաստատուած լինելով Արեւ. Ռումելիի սահմանագլխին վրայ, օսմ. կառավարութիւնը նոյն բանն ըրաւ իւր կողմէ 1888 տարւոյ դարնան։ Մուսթաֆա փաշայի սահմանագլխոյ կայարանին վրայ գըտնուած չնուութիւնք, մոռդրեալ յաւելուածներով, կը բաւեն այն կէտին վրայ մաքսային պիտոյից, քանի որ մթերանոց մը պիտի չլինին, այլ ապրանքները պարզապէս աչքէ անցուցնելու տեղ մը։ Բայց ի Տէտէ Աղաճ, ուր կը հաւաքուին դաւառիս և Արեւ. Ռումելիի բոլոր արմտիք, մթերանոցներն անբաւական են վաճառականութեան պիտոյից։

«Երբ Եամպոլի-Ուրկասի երկաթուղին աւարտի, Տէտէ Աղաճի կարեւորութիւնն՝ իբրեւ արտածման նաւահանգիստ Արեւելեան Ռումելիի արտադրութեանց՝ հաւանօրէն պիտի նուազի, եթէ Երկաթուղւոյ Ընկերութիւնն արդի փոխադրութիւններն իւր ձեռաց մէջ պահել չյաջողի՝ զնոյ չելով երկաթուղւոյ բեռնադրին և մթերանոցի տուրքն, և ընդարձակ մթերանոցներ չունենալով, ուր վաճառակնք կարենան երկար ժամանակ պահել իրենց ապրանքը, փոխանակ՝ տեղ չգտնելով՝ անմիջապէս ի նաւ բեռցնել հարկադրուելու, կամ փոխանակ բացը թողու անձրեւին և հովին տակ, երբ փոթորկի պատճառաւ նաւերը չկարենան բեռ առնուլ։ Տէտէ Աղաճի նաւահանգիստն ալ պէտք է բաւորել այնպէս որ նաւերը փոթորկաց դէմ պաշտպանուին երբ բեռ կ'առնուն։ Պուլկարական բերքերն, իբրեւ փոխանցելի (Բրանէրի) վաճառք՝ արտածման տուրքի ապահարկութենէն օգտուելու համար, պէտք է Տէտէ Աղաճ հանին կնքեալ շոգեկառքերով։ Եթէ քանակութեամբ սակաւ են, պէտք է անոնց հետ ղրկուին բերքերուն հանման տեղէն տրուած վկայագրեր, որպէս զի իմացուի թէ ո՛ւստից կուգան Տէտէ Աղաճ։»

Այսպիսի զիջմամբք և թոյլատուութիւններամբք միայն Պ. Քըմպէրպաչ կը յուսայ որ Տէտէ Աղաճ ըստ առաջնոյն գործածուի Պուլկարաց կողմէ Արեւ. Ռումելիի բերքերն արտածելու համար։ Ապա թէ ոչ, ինքն եւս համոզուած է թէ Պուլկասի նաւահանգիստը ծանրապէս պիտի մրցի Տէտէ Աղաճի դէմ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՔ

Երեսփոխանական ժողովոյ մայիս 24ի նստին մէջ, Պ. Մէյլբրանի հարցման ի պատասխան, դատական նախարար Պ. Թէվընէ յայտարարեց թէ պղինձի շահագիտութեան վրայ մարտ 24ի հարցաքննդումէն յետոյ ինք կանչած է զՊ. Մորօ, հաշուեյարդար Քոնթուառ ա'Էսքոնթի, և նորա բացատրութիւնները լսելէ յետոյ, դատական քննութիւն մը հրամայած է։ Այդ դրամատան վարիչներուն դէմ գլխաւոր ամբաստանութիւնն էր թէ անոր շահեր բաշխելով՝ բաժնետերաց և հասարակութեան աչքին փոշի նետած էին։ Ապրիլ 9ին առանին խուզարկութիւնք կատարուելով, պէտք եղած ամէն թղթեր գրաւուած են։ Հաշուադէտ մը կը քննէ տուփերներն՝ ստուգելու համար թէ Քոնթուառն ո՛ր աստիճան մասնակից էր պղինձի շահագիտութեան։ Առանց բացառութեան Քոնթուառի ամէն անօրէնք կամ վարիչք ամբաստանեալ են։ Պ. Մորոյի տեղեկագիրն առ գիտաբար բաժնետերաց Քոնթուառի՝ նոր իրողութիւններ ի վեր հանած լինելով, մայիս 1ին նոր ամբաստանութիւն մը ուղղուեցաւ Քոնթուառի անօրէններուն դէմ՝ այն հաստատութեան դրամները չարաչար գործածելնուն համար։

Գալով Մեռաղաց Ընկերութեան, ինք (Պ. Թէվընէ) կանչած է հաշուեյարդարն՝ զՊ. Լրվասէօր, և միաբանութեամբ գլիները բարձրացնող շահագէտներուն դէմ ուղղեալ օրինաց համեմատ դատ բացած է նոյն Ընկերութեան անօրէններուն դէմ։ Այս երկու հաստատութեանց քննութիւններն ալ նոյն դատաւորին ձեռամբ կը կատարուին, ըստ որում սերտ կապակցութիւն մ'ունին, և ինք ստուար թղթակցութիւն մը դատած է, ձեռք անցուցած է Մեռաղաց խմբակին բոլոր անդամց անունները, և հրամայած է հաշուց խիստ քննութիւն մը։ Պ. Թէվընէ յարեց թէ չի կրնար կանխադատել քննիչ դատաւորին որոշումներ, բայց կրնայ հաստատել ժողովոյն թէ արդարութիւնն անաչառ և գործ պիտի դրուի, և ամէն յանցապարտ պիտի դատուին ու դատապարտուին։

Պ. Մէյլբրան գոհ եղաւ այս պատասխանէն, յայտնելով թէ Քոնթուառի վարիչք պիտի բռնադատուին խելք բաժնետերաց կորուսաները տուժելու։

Պ. Լօռ ալ հարցում մ'ըրաւ շաքարի վրայ, որոյ բարձրացումը վերադրեց շահագիտաց ոմանց մերդապարտ դաւադրութեան մը, և ըսաւ թէ գործաւորք ծանուցած են իրեն որ եթէ ի մօտոյ շաքարը չաժաննայ՝ իրենք պիտի երթան զարտաններէն առնուն ձրի։ Դատական նախարարը պատասխանեց այսպիսի դէռեւ սպառնալեաց խորհրդարանական բեմին վրայէն արձագանգ տրուիլն, և բացատրեց թէ անցեալ տարւոյ դաղթական հունձքը մէկ երրորդ նուազ էր 1887ի հասոյթէն։ յեւրոպա պատրաստ գտնուած մթերքէն 232,000 տակառաչափ պակաս է, Միացեալ Նահանգաց մէջ ալ 86,000 տակառաչափ։ Հեռեւապէս, գիները բարձրացած են 39 ֆր. էն 55 ½ ֆրանքի՝ անղուտ շաքարին և 103 ½ ֆր. էն 125 ֆր. ի զանալ շաքարին համար։ Գնոց այս բարձրացումՄ Փարիզի յատուկ չէ. զի Լոնտոնի հրապարակին վրայ 34 ½ ֆրանքէն 55 ի և ի Մակէտպուրկ 34 ֆրանքէն 56 ֆր. ի բարձրացած է։ Մինչեւ իսկ ի Փարիզ շաքարը քիչ մը ածան է բաղդատմամբ օտար երկրաց, և ֆրանսական զտարանք օտար երկրաց մէջ շատ դործ կ'ընեն այս միջոցին, ըստ որում չորս ամսոյ մէջ մեր արտածմունք 36 միլիոն քիլոյէն 55 միլիոն քիլոյի բարձրացած են։ Շահագիտութիւն մը եթէ կար դործին մէջ, պէտք է ընդունիլ թէ նիւթական պատճառներ նպաստած են անոր։

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԿՏԱԿ

Ի Փարիզ, 1883 նոյմ.ին մեռաւ Պ. Թրավէր, կալուածատէր, երկու կտակներ թողուլով, որոց առաջնով կը պատուիրէր բարեկամներէն միոյն՝ իւր բոլոր դրքերը վաճառելով տանիլ յանձնել Լոնտոնի ազգատաց որովհետեւ, կ'ըսէր, «ես իմ երկրիս մէջ միշտ կեղեքուած եմ։ 45 տարեկան հասակիս մէջ դեռ ինքնիշխան չեմ կրցած լինել։ Նոգալի՛ ազգ. վատ և անա՛րգ ժողովուրդ. կը փափաքէի միլեառներ ունենալ, ամենքն ալ Անգլիացւոց տալու համար, որք ի ծնէ թշնամի են այս տխմար Ֆրանսային։» Այս կտակ թուագրեալ էր. ուրիշ անթուական կտակով մ'ալ կը պատուիրէր որ իւր մարմին դագաղի մէջ դրուելով Մանչի ծովուն անգլիական ջուրց մէջ նետուի։

Ժառանգորդք այս կտակաց ջնջումը պահանջեցին, առարկելով թէ երկրորդ կտակն անթուական է, և առաջինը՝ Ֆրանսայի դէմ ատելութեան ոգւով ներշնչեալ՝ հակառակ է հանրային բարեկարգութեան, և յետոյ, «Լոնտոնի ազգատաք» չունին օրինաւոր ներկայացուցիչ որ կտակընկալ լինի։

Փարիզի դատարանն երկրորդ կտակին ջնջումն ընդունեց, բայց առաջին կտակը վաւերական դատեց. զի Լոնտոնի ազգատաք որոշեալ անձինք են, և հանգուցեալի մը հարստութեան Ֆրանսայի մէջ մնալը կամ չմնալն հանրային բարեկարգութեան խնդիր չէ։

Վճռաբանիչ ատեանն հաստատեց այս վճիռ։

ՎԵՀ. ՆԱՍՐԵՏՏԻՆ ՇԱՀ

Իւր եւրոպեան ուղեւորութեան մէջ Պարսկաստանի Շահին կ'ընկերանան իւր նախարարապետ, 16 նախարարներ, զօրավար մը եւ արարողապետներ, նաեւ խմբարհագոյն կարգի ուրիշ ութ անձինք, Ֆրանսայի բժիշկ մը, շուէտացի ատամնարոյժ մը, եւ 13 սպասաւորներ, նաեւ փաբրիկ տղայ մը վեցամեայ, Շահին սիրականը։

Ն. Վեհափառութիւն արդէն մեկնած պէտք է լինի Փեթերսպուրգէ, ուստից Վիէնա և Վարշաւա պիտի երթայ, ուր երկու կամ երեք օր պիտի մնայ։

ԱՆԳԼԻԱ

Պ. Կլատսթոն խոստացաւ այժ տալ Փարիզի անգլ. դեսպան Լորտ Լիթթընի դէմ պարսաւանաց քուէին, որ պիտի առաջարկուի Փարիզի անգլիական դեսպանութեան յատկացեալ տարեկան գումարին վիճաբանութեան առթիւ, դեսպանին 1789 ի հարիւրամեկի հանդէսէն և Արուեստահանդէսի բացման հանդէսէն բացակայ մնալուն պատճառաւ։

—Պ. Ջոն Պրայթի կատին արձանագրեցաւ Մանչէսթրի դատարանին մէջ։ 85,829 ոսկւոյ հարստութիւն մը կը թողու, որ իւր երկու որդւոց մէջ պիտի բաժնուի։ Պ. Պրայթ հանրային կտակ չի թողուր. միայն պատուիրած է որ 1,000 ոսկի յատկացուի ընտանեաց դամբարանին պահպանման։ Պ. Պրայթ, որ ի կենդանութեան այնչափ բարիքներ ըրած էր, կ'ըսէր միշտ թէ մարդիկ ի կենդանութեան պէտք է ընեն ինչ որ կը փափաքին յօդուտ մարդկութեան և ընկերութեան։

—Անցեալ հինգշաբթի Պ. Կլատսթոն ի Լոնտոն Փիլատելֆի մեծ պղտոտաչէն կ'անցնէր երբ սրարշաւ գացող կառք մը զարկաւ ի գետին թաւալեց զինք։ Պ. Կլատսթոն, օգնութեամբ մի քանի անձանց որք տեսած էին այս դէպք, կառքին ետեւէն վազեց, և յաջողեցաւ կասեցնել զայն, մինչեւ որ ոստիկան մը եկաւ և բռնեց տարաւ կառապանը։ Պ. Կլատսթոն չվնասուեցաւ։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ՀԵՌԱԳՐԵՐԷՆ ԲԱՂՈՒԱԾ

Լոնդոն, 26 մայիս։— Վիքթորիա թագուհւոյն ծննդեան տարեդարձին առթիւ, սպայակոյտի հրապարակին մէջ զօրահանդէս մը կատարեցաւ։ Զօր. Ուլանոժէ դիտաւորութիւն յայտնած էր հանդիսին գտնուելու Ֆրանսայի զօրապետի պաշտօնական հանդիսաւորութեամբ և հեծեալ։ Անգլ. կառավարութիւնը կանխաւ իմանալով, ծանոյց զօրավարին որ զգուշանայ այնպիսի անդէպ ցոյցէ մը։

—Արմտեաց վաճառականներու տարեկան տօնավաճառն ի Վիեննա տեղի պիտի ունենայ օգոստ. 26—27ին։

—Ֆրանսայի Երեսփ. ժողովն իւր վերջին նիստերէն միոյն մէջ վերջնապէս քուէարկեց առաջարկ մը, որուն համեմատ Լաղար Քառնոյի, Մարոյի և Պօտէնի ածինք պիտի փոխադրուին ի Փանթէոն։ — Նոյն նիստին մէջ քուէարկեցաւ օրինագիծ մը, որուն համեմատ կառավարութիւնն ինք պիտի ստանձնէ անտիրոյթ և անբարոյական ծնողաց զաւակներն, որք ծնողական խնամք չեն վայելեր և ընկերութեան անբարոյական անդամներ լինելու վտանգին կ'ենթարկին։

—Գերմանիոյ Երեսփ. ժողովն եւս իւր վերջին նիստերէ միոյն մէջ վերջնապէս ընդունեց հանրօգուտ օրագիրը զոր արդէն բացատրած ենք, ծեր, անկար կամ արկածեալ գործաւորաց պետութիւնէն թոշակ կապել տրամադրող, որով գործաւորք կ'ապահովին իրենց բազմաչխատ և ապերախտ կենաց ամէն արկածներուն դէմ, իրենց աշխատութեան միջոցին թեթեւ տուրք մը վճարելով ապահովութեան ամտուկին։

—)(75)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԴԻՒՄԱ

ՖԷՐՆԱՆ

Դուք ձեր կնոջմէն կը պահանջէք յարգել այնպիսի օրէնքներ զորս դուք առաջուր կը կոխէք, առաքինութիւններ զորս հանդիսաւորապէս երդուած էք ունենալ և զորս չէք կրցած պահել. և այս այնպիսի առեն մը, երբ ձեր կարծեցեալ իրաւանց և երեւակայական իշխանութեան պատրանաց ներքեւ, կը քայլէք ազատ և ամէն բան չարաչար գործածելով։ Ուր որ պայմանագրութիւնը գոյութիւն ունի, Մոռիս, առանձնաշնորհումը կը դադրի. կապն եղած է թէ՛ ամուսնոյն և թէ կնոջ համար. այն որ ինքզինքը կ'ազատէ՝ զայն քակելով, հարաւորաբար ազատութիւն կուտայ միւսին։ Մոռիս, շնորհակալ եղիք ուրեմն երկնից որ ձեզի այնպիսի կին մը տուած է, որ երբ կրնայ ամէն բան մեղադրել ձեզ, դուք ամենադոյզն բան մը չէք կրնար մեղադրել իրեն, և որ, երբ դուք ամէն բան մոռցած էք, ինք ամէն բան կը յիշէ։ Մոռիս, դուք առանձնաձնշնորհեալ էք ամէն բանի մէջ, որովհետեւ տիկին տը Պառթէլ արժանի է ձեր յարգանաց, որպէս արժանի է ձեր սիրոյն։

Մոռիս ելած նստած էր, արմուկին կրթնած, և իր կծկուած բռունցքէն, հեւ ի հեւ շնչառութենէն և ուռուցիկ ռընդունքէն յայտնապէս կ'երեւէր թէ տապաւորութիւնը խորին էր։ Ֆէրնանտ, երջանիկ զի յառաջ բերած էր այդ արդիւնքն՝ և այդ սրտին մէջ, որուն համար Մոռիս կ'ըսէր թէ ա՛լ մեռնելու միայն սահմանեալ է, կրցած էր նետել կենաց նոր խըմոր մը, անծանօթ երկիւղի սկզբունք մը, սկսաւ իրապէս յոյսեր ունենալ այն մարդուն ապագային համար զոր այնքան սիրած էր։ Ուստի, խորհելով միայն յաւիտենական բաժանման ուր կ'ուզէր հասնիլ, շարունակեց.

—Աւա՜ղ, Մոռիս, քիչ մը առաջ շիկնեցուցի զձեզ երիկ մարդոցդ եսամոլութեան վրայ խօսելով, եւ սակայն մենք ձեզնէ լաւագոյն չենք. այսպէս կը խօսիմ ձեր կնոջ վրայ, որովհետեւ ուշի ուշով դիտեցի, յարատեւութեամբ կրկտեցի զինքը։ Առ այս պատճառներ ունի, որովհետեւ եթէ ճշմարիտ յանցանք մը ունենայի ձեզի երեւան հանելիք, եթէ սխալի մը ամենադոյզն նշանը տեսած ըլլայի, լռութիւն պիտի պահէի. եւ գուցէ,— ըստ որում չարին սկզբունքն այնքան յաղթական կերպով կը մարտնչի ի մեզ բարւոյն սկզբան դէմ,—իմ ներքս խեղդելով սուրբ խղճմտութիւնները, յետս մղելով բարեպաշտիկ ներշնչումները, պիտի գայլ ըսել ձեզ. Մոռիս, սիրենք զիրար, ուրիշներէն լաւագոյն չըլլանք, մեր երջանկութիւնն ընդունինք ընդհանուր ապականութեան մէջ՝ փոխադարձ այլ լուին թոյլատուութեամբ մը։ Պիտի յաւելուի, քանի որ լուրջ եւ յարգաձեւար մարդ մը չէր կարծեր որ սխալ մը կը գործէ ինձ հետ ամուսնանալով, քանի որ օրէնսդիր մը, ընկերային ճարտարապետ մը չէր կարծեր որ ոճիր մը կը գործէ իր զաւկին յաջողելով, պիտի յաւելուի. Մոռիս, կրնանք աշխարհն արհամարհել զայն խաբելով. կրնանք թաքուն տարփանքի մը մէջ փնտռել եսասիրութեան վայելքները, մեր զգացումներն ապաստանարան մը ընել ընդդէմ փոթորկին, եւ հեշտութիւնն ալ՝ հարկաւոր մոռացում մը. դուք կրնաք հանդուրժել ձեր կնոջ ներկայութիւնն, որ ձեզ պէս յանցաւոր է, ես ալ այս բոլոր մարդոց ներկայութիւնն, որոց ոչ մին անսգիւտ է, երդիծանք ի շրթունս եւ արհամարհանք ի սիրտ։ Բայց, կը կըրկնեմ, ես կը խոնարհիմ այն կնոջ առջեւ զոր դուք Բլոթիլտ կ'անուանէք, իր առաքինութիւնն իմ վրայ պարտ կը դնէ իր օրինակը, կը բարձրացնէ զիս. զինքն անմեղ տեսնելով, իմ անմեղութիւնս յիշեցի. զինքը պատուաւոր տեսնելով, հաւկցայ որ տակաւին կրնայի պատուաւոր։ Մոռիս, կը յուսամ որ չպիտի մաքառիք այսօրինակ որոշման մը դէմ. զիս անդունդին մէջ ետ չպիտի մղէք, երբ անկից դուրս ելնելու այժ կ'զգամ։ Մոռիս, թող ելնեմ այն բարձրութիւններն ուսկից վար լլքած եմ, ձեզ կրթնած. մի՛ հեռացնէք զիս այն միակ փառքէն որ տակաւին պահուած է ինձ։ Գիտէք, Աստուած ըստ է. «Նա որ կը զղջայ աւելի մեծ է քան զնա որ բնաւ չէ մեղանչած։»

—Ո՜հ, Ֆէրնանտ, Ֆէրնանտ, գոչեց Մոռիս ձեռքը կարկաւելով առ մանկամարդ աղջիկն, դուք ինձմէ հարիւր հազար անգամ աւելի կ'արժէք. դուք էք որ զիս կը բարձրացնէք ձեր խօսքով, և ո՛չ թէ ես որ թեւովս նեցուկ կ'ըլլամ ձեզ։

Հէգ կինն երկու ձեռներովը բռնեց երիտասարդին կարկառած հրատապ ձեռքն, և երկուքն ալ լուռ մնացին քանի մը վայրկեան, պերճախօս լռութիւն իր համր արտայայտութեանը մէջ, և որս մէջոցին իրենց հոգիներն ի մի կը խառնուէին մեռեւնոյն վշտին զգացմանը մէջ։

—Է՞հ, ըսաւ Ֆէրնանտ քանի մը վայրկեան յետոյ, հարցման լակոնականութեան տեղ դնելով շեշտին հմայքն և նայուածքին զօրութիւնը։

—Այո, կը հասկնամ, թէ անհրաժեշտ է այս, պատասխանեց Մոռիս, բայց երբեմն հարկը շատ դժնդակ է։

—Ո՛հ, Աստուած իմ, Աստուած իմ, շնորհակալ եմ ձեզ, գոչեց Ֆէրնանտ. պարապ տեղը չեկայ ուրեմն։

—Բայց պայմանաւ մը, Ֆէրնանտ։

—Ի՞նչ պայման։

—Նուիրական խոստում մը պիտի տաք ինձ։

—Ես այդպէս կը նկատեմ բոլոր խոստումները։

—Է՛հ լա՛ւ. օր մը վերստին պիտի տեսնենք զիրար։

—Այո, կը խոստանամ ձեզ, եթէ գիտնամ որ երջանիկ էք։

Մոռիս խոսրութեամբ ժպտեցաւ։

—Ինդիրքս կը փախիք, ըսաւ։

—Մոռիս, կը յուսամ որ ձեր կարծիքն աւելի կանուխ տեսնեմ զձեզ։

—Բայց դո՞ւք, հարցուց Մոռիս տեսակ մը վարանմամբ։

—Ե՞ս, ըսաւ Ֆէրնանտ, ինքն ալ ժըպտելով։

—Այո՛, դուք ի՞նչ պիտի ըլլաք։

—Մտիկ ըրէք, Մոռիս, ըսաւ Ֆէրնանտ։ Այո, կը հասկնամ, ձեր սրտին վերջին տագնապն է այս, եւ շնորհակալ կ'ըլլամ ձեզ, հակառակ անոր չարժանիքն եղլալ եսասիրութեան։ Այո, կը տագնապիք մտածելով որ կրնայ ըլլալ զի ուրիշ մարդու մը հետ քովէ քով նստած տեսնէք զիս կառքի մը մէջ, իմ ետիս ստուար մը նշմարէք օթեակի մը խորը, իմանաք որ Ֆէրնանտ Պիւրէնեանց, Պատրն-Պառնի կամ Էքսի ջուրերն էր այս ինչ ռուս իշխանին կամ այն ինչ գերման պառոնին հետ։ Օ՜ն, անկեղծ եղիք, Մոռիս, այս հարցումն ըրած առենիդ ձեր մտքէն այս գաղափարը չէ՞ր անցներ։

—Աւա՜ղ, Ֆէրնանտ, ըսաւ Մոռիս, զձեզ խաբել հնար չէ, և սրտիս խորը կը տեսնէք դուք։

—Պառառն այն է որ ձեր սիրան երկնից կապոյտին պէս ջինջ և թափանցիկ է։ Ուրեմն, Մոռիս, մտիկ ըրէք ինձ։ Ես բան մը գիտեցի։ Խզման մը ճշմարիտ վիշտը խզման մէջ չէ, այլ այն երկիւղին մէջ թէ այդ հոգին և այդ մարմինն որք մեզ կը վերաբերին՝ վերջին ուրիշի մը չլինին։ Է՛հ լաւ, Մոռիս, ապահով եղիք։ Կ'երդնում յանուն ձեզ նկատմամբ ունեցած սիրոյս, այն կուսական փոքրիկ սեռեկին՝ ուր ձեզմէ առաջ ոչ ոք մտած էր, ուր ձեզմէ յետոյ ոչ ոք մտաւ, ուր ոչ ոք ալ պիտի մտնէ, յանուն ձեր գեղանի և սրբազան Բլոթիլտին, երկնային հրեշտակ որուն կը թողում զձեզ տանիլ՝ իւր նոր Պէնդրիչէ մը՝ մինչեւ արքայութեան դուռը, կ'երդնում, Մոռիս, թէ Ֆէրնանտ բնաւ ուրիշի մը չպիտի լինի։

—Օ՜հ, Աստուած իմ, գոչեց Մոռիս, դուք ի՞նչ երկնային արարած էք, Ֆէրնանտ. ի՞նչպէս գիտէք ամէն բան հասկնալ, ամէն բան կռահել։ Եւ առ յաւէտ բաժնուի՛լ ձեզմէ. ո՜հ, անկարելի է այս։

—Այս բանս ինձ կ'ըսէք այն վայրկեանին ուր, առաջին անգամ ըլլալով, ընդհանրակն կը հասկնաք անոր կարեւորութիւնը։

Մոռիս լռեց, եւ այս ապացոյց էր թէ Ֆէրնանտ ճիշդ կռահած էր։

—Բայց, յարեց Մոռիս վայրկ մը լռութենէ յետոյ, կը հրաժարի՞ք ուրեմն աշխարհէն։

—Ի՞նչ կը հասկնաք աշխարհ բառով, Մոռիս։ Եթէ այն ազնուապետական եւ քաղաքավար ընկերութիւնն է որ հանրային կարծիքը կը կազմէ, որովհետեւ առ երեւոյթս անսգիւտ է, գիտէք թէ չեմ կրնար տեղ ունենալ անդ։ Եթէ ինչ որ աշխարհ կը կոչէք, ընդհակառակն այն ամբոխն է ուր առանց խղճմտութեան ապրեցայ մինչեւ հիմա, գիտէք թէ ա՛լ անոր չեմ կրնար մասնակցիլ. ուրեմն այլ եւս աշխարհ չկայ ինձ համար։

—Ուրեմն կը թողո՞ւք Բարիզը։

—Այո, Մոռիս։

—Ո՞ւր կ'երթաք։

—Այդ իմ գաղտնիքս է։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

55ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁ Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻԻՍԻՆԴԱՆՈՑԻՆ

Ս. ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ ՏՕՆՆ Ց'ԵՏԻ—ԴՈՒԼԷ

ՎԵՐԱՇԻՆԵԱԼ ՄԱՍԵՐ ՀԻԻՍԻՆԴԱՆՈՑԻ

Եթէ ստոյգ է թէ կեանքն հակապատկերներու չարք մ'է, ամենէն աւելի ճշմարիտ պէտք է լինի ըսել թէ մեր ազգային կեանք հակապատկերներէ աւելի կը բաղկանայ։ Տխրութեա՞ն օր էր ըսենք թէ բերկրութեան օր՝ երեկի հանդիսին համար ուր աննեղելի անտարբերութեան մը վշտալի ցոյցը քով քովի տեսանք նշանաւոր բարերարութեան մը բերկրաւիթ երախայրեաց հետ։ Եթէ անցեալ դարուն մէջ և ներկայ դարուս սկիզբն Որդւոց Որոտման տօնին օրն էր որ Նարլը Գափուի Սրբոյն Յովհաննու վաղեմի Հիւանդանոցին մէջ կը հաւաքէր Ազգիս Ամիրաներն ու երեւելիներն, որք այդ մարդասիրական հաստատութեան տարեկան պիտոյքը կը լրացընէին իրենց նպաստներով, 55 տարիէ ի վեր որ բացուած է Եսի-Դուլէի այժմեան Հիւանդանոցը՝ Ս. Համբարձման տօնն է որ նոյն պաշտօնը կը կատարէ նպաստամատոյց բարերարութեան, և ապաքէն Ս. Համբարձման տօնն ընտրուած է այն դիտմամբ միայն որ միշտ գեղեցիկ եղանակին կը համապատասխանէ, և դիւրութիւն կ'ընձեռէ այցելութեանց և ուխտագնացութեանց։ Հոգելոյս Տ. Ստեփաննոս Պատրիարքին այս հեռատես կանխահոգ անօրինութեան հակառակ, նշանաւոր բացակայութեանց անտարբերութեան ոգին միայն ներկայ էր երեկի հանդիսին, որոյ վրայ կը ճնշէր իւր բեւեռային սառնութեան բոլանդակ ծանրութեամբ։ Ազգ. Վարչութեան Քաղաքական ժողովէն ո՛չ ոք կար։ Կրօնական ժողովոյ անդամից հազիւ մէկ երրորդը ներկայ էր։ իսկ աւելի կամ նուազ ընտրեալ հարիւր սա չափ երեսփոխան էֆէնտիներէն ո՛չ զբաղ տեսանք, ի բաց առելոյ ատենապետ մը և դաստուս մը, որք Որբանոցին մէջ պաշտօն ունենալով, մասնաւոր պարտաւորութեան մը ներքեւ էին ներկայ լինելու։ Երեկի հանդիսին դպրոցական մասին։ Պեռական դասէն, մեծատանց կամ երեւելեաց շրջանակէն և նոյն իսկ իւր ժողովրդական ոգւով ծանօթ գրագէտ խումբէն գրեթէ ո՛չ ոք կար հոն։ Ընթերցողը ինքնին պիտի դատեն թէ այս բացակայութիւնը ո՛ր ոստիճան յարգանաց պակասութիւն մը կ'ենթադրէին թէ՛ Ս. Պատրիարք Հօր անձին դէմ, թէ բաղմարդիւն Հոգաբարձութեան մը դէմ և թէ նոյն իսկ Ազգին դէմ, որոյ տարեկան երեւելի հանդէսներէն մին անչքութեան դատապարտել կը սպառնային։

Շատանալք ուրեմն յիշելով թէ Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրը չորեքշաբթի գիշերն Հիւանդանոցին մէջ անցուց, և երեկ առաւօտ Ս. պատարագ մատոյց Ս. Փրկչի մատրան մէջ, ի ներկայութեան խուռն բազմութեան, որոյ 100 ին 90 ը գաւառացիք։ Ն. Սրբազնութեան կ'ալակցէր եկեղեցականներու ընտիր բազմութիւն մը, յորում կը նշմարուէին Դեր. Սրբազանը Սիմէոն Արքեպիսկոպոս և Սրուանձտեանց և Օրմանեան Եպիսկոպոսունք, Պատրիարքական Փոխանորդ Իւթիւճեան Դեր. Գէորգ Ծ. վարդապետ, և Արժ. Հարք Մաղաքիա վրդպ. Տէրունեան, Վահան վրդպ. Յակոբեան, Սուքիաս աւագքահանայ, և։ Ներկայ էր նաև Դեր. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս, նախկին հանրածանօթ Առաջնորդն Սպահանու, որ մայրաքաղաքս եկած է Էջմիածնէն, և Փիլիպէ կ'երթայ։

Ս. Պատրիարք Հայրը դեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ ողբմածութեան և բարեգործութեան ոգւոյն վրայ, որ ծնած է երեւելի բարերարներ, ի չարս որոց բարձրագլուխ կ'երեւին Հիւանդանոցիս հիմնադիրք և բարերարք Պէզճեան, Տատեանք, Պալեանք, և։ որոց յիշատակն օրհնեց, և քնադատեց անոնց պատրուակներն որք կը վարանին նպաստել բարեգործական հաստատութիւններու և ձեռնարկներու։ Պատարագէն և խաչհանգիստէն ետքը, Ն. Սրբազնութիւն յատուկ պաշտօն կատարեց ի հանդիսս հոգւոց ողբացեալ Սերովբէ էֆ. Կիւլպէնկեանի և ամուսնոյն՝ Հռիփսիմէ Տիկնոջ, անոնց գերեզմաններուն վրայ, որք՝ մահուան մէջ ևս անբաժան՝ քով քովի կը հանդչին Ս. Փրկչի մատրան մօտ։ Երկիւղած բազմութիւն մը ամենայն ջերմեռանդութեամբ մասնակցեցաւ այս պաշտաման։ Այն ղոյզ մը գերեզմանք երեկ սքանչելապէս զարդարուած էին բնական և արուեստական փունջերով, պսակներով, ծաղկանկար խորհրդանշաններով և արձանագրութեամբ յանուն և ի դիմաց Հիւանդանոցի Որբանոցին, Խասգիւղի Որբանոցին և Դատգիւղի վարժարանին սգակիր սանուց և սանուհեաց, Դատգիւղի Թաղ. Խորհրդին, Ղալաթիոյ Կեդրոնական վարժարանի Խնամակալութեան, Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեկին և Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, որոց անդամ էր Սերովբէ էֆ. և այլն, և այլն։

Յետ կրօնական պաշտամանց, Ս. Պատրիարք Հայրը պահ մը հանգչեցաւ և մեծարեցաւ հիւրանոցին մէջ, ուր ներկայ էին Պատ. Հոգաբարձութեան երեք անխոնջ անդամներն, ազնուաշունչ Տեարք Միքայէլ էֆ. Յակոբեան, Տիգրան էֆ. Կիւմիւշկերտան և Պարիկ էֆ. Կիւլպէնկեան, որոց եռանդը, մեծասան տարիներու երկար տաժանելի պաշտօնավարութեամբ չպաղելէն զատ, կարծես նոր խմ ուժեղով կը բորբոքի քանի որ իրականութիւն մը կը դառնայ Հիւանդանոցին վերաշինութիւնն, որուն կ'աշխատին նիւթական և բարոյական այնքան մեծ զոհողութեամբ և անձնուիրութեամբ։ Ասոնցմէ անբաժան էր՝ ինչպէս ուրիշ առիթներու մէջ նաև երեկ՝ ազնուաշունչ Սարգիս էֆէնտի Կիւլպէնկեան, այն բարեհամբաւ դէրգաստանին ուրիշ համակրելի անդամներու հետ։

Ս. Պատրիարք Հօր ներկայացուցած Սեբաստացի ազգայնոց պատգամաւորութիւն մը, որք՝ առաջնորդութեամբ Մարգարեան Ահարոն և Զարայեան Յովհաննէս էֆէնտիներու՝ այս տարի ևս իրենց բարի սովորութեան համեմատ՝ եօթանասուն ոսկւոյ դրամար մը նուիրած են Ս. Համբարձման տօնին առթիւ։ Այս պատգամաւորութեան կ'ընկերանար Համբարձումի Մ'համ. Սարգիսեան անուամբ 70ամեայ քաջառոյզ ծերունի մը, Սեբաստիայէն հինգ ժամ հեռի Կաբա գիւղէն, ուր իւր ծերունի եղբարց հետ նահապետն է 200 տարուան երկրագործ ընտանիքի մը, որ այժմ մշակութեամբ և դուարաց տուր և առով պարապեալ իբր 100 անդամէ բաղկացեալ է, որոյմէ ո՛չ ոք կը պանդխտի։ Իւր աննկուն աշխատասիրութեամբ պարզ բնակերութենէ ազարակատիրութեան բարձրացած, այս մարդ ուխտի գացած էր յերուսաղէմ, և երեկի տօնին առթիւ 700 ղրուշ նուիրեց Հիւանդանոցին։ Պ. Կարապետ Տ. Կարապետեան, Նոր-Նախիջեւանցի միջին դասու ազգային մը, որ Փարիզի Արուստահանդէսը կ'երթայ, Կ. Պոլսոյ այլ և այլ ազգային հաստատութիւններն ու եկեղեցիներն աչքէ անցուցած, ներկայ էր երեկի հանդիսին, և Հիւանդանոցին 50 մանէթ և վերաշինութեան ի նպաստ 100 մանէթ նուիրելով համեստօրէն, կը գովէր այս մարդասիրական հաստատութիւնն և եկեղեցական Վարժարանը, բայց նոր Նախիջեւանի հոյակապ եկեղեցին՝ իւր հայկական կաթողիկէով Կ. Պոլսոյ եկեղեցիներէն աւելի փառաւոր կը գտնէր։

Որբանոցի զով սրահի մը մէջ պարզ և վայելուչ ճաշակաւ պատրաստուած էր սեղանն, որուն մասնակցեցան 60-70 անձինք, որոց մէջ ներկայացեալ էին ամեն տարեքզ։ զի, Աւետարանի այն հարսնեւորին նման որ երբ իւր հրաւիրեալք չեն ներկայանար՝ իւր տան դուռներն ամենուն առջեւ կը բանայ առհասարակ, Պատ. Հոգաբարձութիւնն ևս իւր ենթադրեալ մեծատանց սեղանն աւելի կամ նուազ ժողովրդային հացկերոյթի մը փոխած էր։ Ըստ սովորութեան բաժակներ առաջարկեցան, սկսեալ Վեհ. Սուլթանին բարութեան և երկարակեցութեան համար Ս. Պատրիարք Հօր առաջարկածէն, որուն հետեւեցան բաժակներ ի կենդանութիւն կամ ի յիշատակ Վեհ. Տ. Մակար Ս. Կաթողիկոսի, Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր, Երուսաղեմայ Պատրիարք Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազանի, Հիւանդանոցի Բարերարաց, արդի Հոգաբարձութեան, Հայ Ազգութեան, եւ այլն եւ այլն։ Աւելի քան հայկական պարզութեամբ կատարուած այս արարողութեան մէջէն, իբրեւ խկատիպ, ի վեր հանենք Օրմանեան Սրբազանի այն «բաժակաճառն» (toast, speech), որով ըսաւ թէ այս ամեն փառաւոր եւ համաւաւոր բարերարութիւնք եթէ եղած են ու կը լինին հաստատութեանս մէջ պատասպարեալ տառապելոց սիրմանն ու բարօրութեան համար, ուրեմն ո՛չ նրուազ վայելուչ է բաժակ մը պարզել այս տառապելոց կենաց, բարեմաղթելով առողջութիւն՝ հիւանդներուն, պաշտպանութիւն եւ ապագայ բարօրութիւն՝ որբերուն, զգաստութիւն՝ յիմարներուն եւ մխիթարութիւն՝ մարդկային ամենազգի թշուառութեանց որք ներկայացուցիչներ ունին այս յարկիս տակ։ Ոչ նուազ յաջողութիւն ունեցաւ Պատրիարքական Փոխանորդ Հօր խօսքն, երբ յիշեցուց թէ ամեն թշուառութիւնք որք ի Հիւանդանոց կը յանդին՝ կ'անցնին Պատրիարքարանէն, եւ ինք՝ պաշտօնին բերմամբ՝ հաստատած է ու կը վկայէ թէ արդի Հոգաբարձութիւնն ո՛րչափ ջանադիր է իրեն դիմող տառապեալները ձեռնունայն և անմխիթար եւ չդարձնելու՝ պատճառելով թէ «տեղ չկայ, միջոց չկայ, դրամ չկայ» Լայն։ Իւր պարտաւորութեան ոստիճանէն անդին անցնող այս անձնուիրութեան և մարդասիրութեան համար արդի Հոգաբարձութիւնը մասնաւոր շնորհակալաց արժանի է, և հետեւապէս ամենայն ոգեւորութեամբ քամուեցաւ օրուան այս մեծ բաժակն։ Սամաթիոյ վայրապար զրպարտեալ քարոզչին՝ Յակոբեան Տ. Վահան վարդապետին խօսքն, երբ յիշեցուց թէ վերաշինութիւնն այր բառական յառաջացեալ վիճակն պսօր կը տեսնենք, տասն տարի առաջ անօրինած էր հոգելոյս Տ. Ներսէս Պատրիարք, Ս. Համբարձման տօնին այս մի և նոյն տեղանին վրայ ի մի վայր բերելով ականաւոր այն չորս ազգայինները՝ Սերովբէ էֆ. Կիւլպէնկեան, Միքայէլ էֆ. Յակոբեան, Յովհաննէս էֆ. Խասան և Տիգրան էֆ. Կիւմիւշկերտան, և անոնց վրայ պարտ դնելով վերաշինութիւն։ Եռանդեամբ պարպուեցաւ ուրեմն ի յիշատակ Տ. Ներսէս Պատրիարքին առաջարկուած բաժակն, որուն հետ լծորդեցաւ բարեյիշատակ Կիւլպէնկեան Սերովբէ էֆ.ի անունը։

Ճաշէն յետոյ դաշտային-դպրոցական հանդէս մը կազմուեցաւ Հիւանդանոցին դիմացի պարտէզին մէջ, ուր Որբանոցի սանուհք, այժմ պատարեալք ի Ս. Յակոբ, իրենց Նորընտիր Տնօրէնին, Մուրատեան Աբրահամէֆ.ի առաջնորդութեամբ, ուղերձ մը կարդացին, որուն Ս. Պատրիարք Հայրը պատասխանեց քաջալերական խօսքերով և իւր հայրական օրհնութեամբ։

Երեկի հանդիսին ամենէն բերկրաւիթ երեւոյթն էր Վերաշինութիւնն որ իրականութեանց կարգ սկսած է անցնիլ։ զի շատեր երեկ առաջին անգամ տեսան որ Ցիմարանոցի նոր շէնքն ըստ մեծի մասին աւարտած և առաստաղն սկսած է դոցուիլ, և Անկեղանոցի կամ Ծերանոցի շէնքին հիմերն, որք երեք մէթրօ խորութիւն ունին, դեռեսէն իբր մէթրօ մը բարձրացած են արդէն։ Կառուցուող շէնքին հաստատութիւնն, յատակաձեւոց գեղեցկութիւնն և գործածուած շինուածանիւթոց ընտրութիւնն ընդհանուր սքանչացում կը պատճառէին։ Յայտնի է թէ նոր Հիւանդանոցը դրեթէ ամբողջովին քարէ, ազիւսէ և երկաթէ կը շինուի։ Հիւանդանոցի արդի շէնքն ամբողջովին չորս կամ հինգ հաղար կանդուն տարածութեան վրայ միայրակ և ըստ մասին երկյարկ շէնք մ'է։ իսկ նոր շէնքն (ի բաց առնելով Որբանոցն, որ Ազգային Արհեստանոց պիտի լինի և Հիւանդանոցի շրջափակն գուրս պիտի շինուի,) 34,000 կանդուն տարածութեան վրայ ցրուեալ իբր 10,000 կանդուն երկյարկ և եռայարկ շէնք մը պիտի լինի, որով հինգն եռապատիկ կամ քառապատիկ պարունակութիւն և ընդարձակութիւն պիտի ունենայ։ Ցիմարանոցն, իւր արտաքոյ և իր ներսի բաժիններով, որ կ'աւարտի, 1,600 քառ. մէթրօ շէնք մ'է։ Այս գլխաւոր շէնքին դիմացն է կատարի արանց յատուկ ցիմարանոց մը 165 մէթրօ, և իգական բաժինը՝ 66 մէթրօ։ Արանց և կանայց Անկեղանոցը կամ Ծերանոցն, որոյ շինութիւնն սկըսած է, 1,280 քառ. մէթրօ պիտի լինի։ Արանց և կանայց Հիւանդանոցն ևս 1,280 մէթրօ պիտի լինի։ Հիւրանոցը 400 մէթրօ։ Եկեղեցին 300 մէթրօ, Տարափոխիկ պիտերու հիւանդարանն 200 մէթրօ։ Բաղնիք, խոհանոց, լուացարան ևն։ 300 մէթրօ։ Բովանդակ շէնքն ընդարձակ քառակուսոյ մը ձեւն ունի, որոյ հրապարակը 65 մէթրօ լայնութիւն և 80 մէթրօ երկայնութիւն ունի, և հրապարակին մէջ տեղը, պարտէզներով շրջապատեալ, պիտի բարձրանայ նոր եկեղեցին։ Մինչեւ ցարդ 7,000 ոսկի ծախք եղած է, և Եկեղեցին և ապագայ Որբանոցը կամ Արուեստանոցը գուրս թողելով, շէնքին մեծացեալ մասնց աւարտումը կը կարօտի 18,000 ոսկւոյ։ Բայց այս կարեւոր խնդրոյ վրայ՝ ուրիշ անգամ։ Առ այժմ շատանալք յաջողութիւն մաղթելով Պատ. Հոգաբարձութեան, և վերաշինութեան ճարտարապետներուն՝ Նեմ-ցէ Պետրոս էֆ.ի, Աղնաուրեան Յովսեփ էֆ.ի և Մելիտոսեան Դրիգոր էֆէնտիի։

Խառն ժողովը թէեւ հրաւիրեալ էր այս չորեքշաբթի օր ի նիստ գումարիլ ի խորհրդարան Ղալաթիոյ, սակայն Կրօնական ժողովոյ անդամք միայն ներկայ գտնուեցան, որք ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր խառն ժողովոյ սեղանին վրայ դտնուած խնդրոց նախնական քննութեամբը միայն զբաղեցան, և ի միջի այլոց եկեղեցական վարժարանի խնամակալութեան անդամ կարգեցին Դեր. Օրմանեան Մաղաքիա ու Սրբուանձտեանց Դարեգին Եպիսկոպոսներն։ Ինչպէս յայտնի է, եկեղեցական վարժարանի խնամակալութիւնը կը կազմեն Դարակէօմրիւկի Յանձնաժողովոյն անդամք։

Բալէրմոյի ՏէրէՐԲ.ե ՀԱՐՈՒԹԻՒՆ թերթն կը տեղեկանաք թէ ի Սամաթիա ծնողայից գործարանապետ Բերոլբէ էֆ. Զիլճեան ի Պոլսոնիա տեղի ունեցած արուեստահանդէսին (Esposizione intern. di musica) մէջ արժանեաց վկայագիր (diploma di merito) և ոսկի միտալ (medaglio d'oro) ստացած է։ Հայկական ծնողայք մեծ յարգ ունին ամէն երկրի մէջ և ցարգ չեն ունեցած մոլորակից իրենց ձայնի քաղցրութեան և շինուածոյ կատարելութեան մասին։

Ի ՏԵՐ հանդուցեալ Արժանայիշատակ Մագիստրոս Տ. Դարբիէլ Աւագ Քահանայ ՊԱՏԿԱՆԵԱՆի քառասնօրեայ հոգեհանդիստեան յիշատակը պիտի կատարուի յառաջիկայ կիրակի 21 մայիս, ի Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ Բերայի, և Տ. Յովհաննէս Աւագ քահանայ Մկրտեան յատկապէս Ս. Պատարագի խորհուրդը պիտի կատարէ, և Դեր. Տ. Դարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանց պիտի քարոզէ հանգուցեալ արդիւնաւոր քահանային բարեմասնութեանց վրայ։

Նմանապէս, մայիս 25 հինգշաբթի օրը, Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ մէջ ևս, յատուկ պաշտօն և Ս. Պատարագ մատուցուելով, Դեր. Տ. Մաղաքիա եպիսկոպոս Օրմանեան պիտի բանախօսէ, հանգուցեալ Տ. Դարբիէլ Աւագ քահանայի և ընդհանրապէս ՊԱՏԿԱՆԵԱՆ ազգատոհմին առ Ս. Եկեղեցին Հայաստանեայց մատուցած ծառայութեանց վրայ։

Կը յուսանք որ մեր բազմաթիւ ազգայինք ներկայ գտնուելով երկու թաղից Ս. եկեղեցւոց մէջ կատարելի սոյն հոգեւոր պաշտամանց, պիտի պատուեն զյիշատակ Պատկանեանց տոհմին։

Գուս-Գարբուի Պէզճեան և Լուսաւորչեան վարժարանաց մրցանակաբաշխութեան հանդէսը տեղի պիտի ունենայ ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, յառաջիկայ կիրակի, մայիս 21, ի ժամ 6½, Մայր եկեղեցւոյ պարիզին մէջ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Փոխանորդարան Ազգ-ային Պատրիարքարանի

Արմաշի վանուց տեսչութեան խնդրանաց համաձայն կը ծանուցուի արգոյ ազգայնոց թէ։

Նախ՝ որովհետեւ անցեալ սեպտեմբեր ամսոյ վերջերը պատահած ցաւալի հրդեհին պատճառաւ վանքին ուխտաւորաց բընակութեան յատկացեալ թագերուն մէկ մասը հրոյ ճարակ եղած է, ինչպէս նաեւ վանքին մերձաւոր Արմաշ գիւղի մէկ թաղը, հետեւապէս Վերացման Խաչի տօնին օր տարեկան սովորութեամբ ուխտերին կատարել ուզող բարեպաշտօն ուխտաւորք երրոր բազմութեամբ խռնին, չեն կրնար հանգիստ ընել։ ուստի անոնք որ տարեկան ուխտ մ'ունին առ Ս. Աստուածածին, պէտք է որ փոխանակ Վերացման Խաչի տօնին սպասելու՝ ամառուան մէջ պատահած տօնական օրերը մէջ ընդ մէջ երթեւեկելով կատարեն ուխտերնին։

Երկրորդ՝ վերջին օրերն վանքին ճանապարհի վրայ պատահած ճանող դէպքը ուրիշ անգամ չկրկնուելու համար թէ՛ տեղական կառավարութիւնն և թէ՛ վանական տեսչութիւնն ամեն հարկ եղած խնամքն ստանձնած են։

17 մայիս 1889։

Արիկեան ընտանիքն իւր խորին շնորհակալիքը կը յայտնէ այն մեծապատիւ Տեարց որք բարեհաճած էին մասնակցիլ իւր հանգուցեալ Տնողին՝ ԳԷՈՐԳԵԱՆ ՄԵԾ. ԱՐԻԿ էֆէնտիի յուղարկաւորութեան հանդիսին։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՅՐԱՄ

Երեկ առաւօտ Պայրամի տօնին առթիւ Վեհ. Սուլթանն առաւօտուն կանուխ Համիտիյէ մզկիթը գնաց փառաւոր հանդիսիւ, և անդ կատարելով առաւօտեան աղօթքը ներկայ գտնըուեցաւ Պայրամի առթիւ կատարուած կրօնական արարողութեանց։ Ն. Կ. Վեհափառութիւնն յետոյ փառաւոր հանդիսիւ ու շքեղապատեալ պալատան բարձրաստիճան պաշտօնատարներէ Տոլմա Պաղչէի պալատը դնաց, ուր բազմելով գահոյից սրահն՝ ընդունեց Պայրամի տօնին առթիւ մատուցեալ շնորհաւորութիւններն։ Քիչ յետոյ Ն. Վեհափառութիւն մի և նոյն հանդիսիւ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Երեկ միջօրէին յետոյ մինչեւ իրիկուն բնիկ թէ օտարազգի բազմաթիւ բարձրաստիճան անձինք ինչպէս նաեւ դեսպանատանց առաջին թարգմանք կայս. պալատ գնացին ի շնորհաւորութիւն և ընդունուեցան երկրորդ սենեկապետ Հաճի Ալի Պէյի կողմէ։

Պայրամի տօնին առթիւ Բ. Դուռն և կառավարական բոլոր պաշտօնատունք գոց պիտի մնան մինչև կիրակի։

Թուրք թերթերն ևս մինչեւ կիրակի չպիտի հրատարակուին Պայրամի տօնին առթիւ։

Հպատակ ազգաց կրօնական պետերն ևս այսօր կայս. պալատ կ'երթան Պայրամի տօնին առթիւ իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու։

ԱՍՏԻՃԱՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆԵՐ

Սանկտպետերբուրգ աստիճան տրուեցաւ Հէքքեարիի հաշուակալ Սալիհ պէյի և Պալեան Սիմոն պէյի, եղբայր կայս. պալատան ճարտարապետ Վահան Սարգիս պէյի։

Ականակուռ Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանի փեսայ և Դատական գործոց նախկին նախարար Մահմուտ փաշայի։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ՝ Ատանայի կուսակալ Սբրրի փաշայի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ արքունի շէնքերու գործավար Եավէրեան կարապետ էֆէնտիի և գծագրիչ Յակոբ էֆէնտիի։

Իմիթիազ պատուանշանի արծաթաշքագրամ տրուեցաւ Սուրիոյ կուսակալ Նազիֆ փաշայի որդւոյն կայս. Թիկնապահ հպարապետ Բէնան պէյի, և Հիճազի նախորդ կուսակալ Սաֆվէթ փաշայի որդւոյն կայս. Թիկնապահ հպարապետ Լուտֆի պէյի։

ԱԼԻ ՆԻԶԱՄԻ ՓԱՇԱ

Կայս. աւագ Թիկնապահ Ալի Նիզամի փաշա իւր հետեւորդաց հետ չորեքշաբթի իրիկուն մայրաքաղաքս ժամանեց եւրոպական կառախուսքով և ուղղակի կայս. պալատ գնաց։

Ալի Նիզամի փաշայի հետեւորդք են կայս. պալատան քարտուղարներէն Ֆաիզ պէյ, կայս. Թիկնապահ գընդապետ Իզզէթ պէյ և Ն. Վահմութեան որդի տեղակալ-գնդապետ Օսման պէյ։

ՎԱՍԵՄ. ԴԱՏՐԻ ՊԷՑ

Վեհ. Սուլթանն, երեկ Պայրամի արարողութենէն յետոյ Տոլմա-Պաղչէն ի կայս. պալատ վերադառնալէն զկին, Խադիճա պատուանշանին ոսկի և արծաթի շքագրամները շնորհեց կայս. պալատան քաղաքական դիւանի պետ Վասեմ. Դատրի պէյի, ի գնահատութիւն այն անձնուէր և հաւատարիմ գործունէութեան որով Ն. Վահմութիւն կը ծառայէ իւր Օգոստափառ Տիրոջ, երկար տարիներէ հետէ։ Կայսերական այս բարձր գնահատումն մեծ ուրախութեամբ կը ընտ. Ն. Վահմութեան բազմաթիւ բարեկամները։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Սոֆիայէ կը գրեն մեզ թէ պետական երկաթուղեաց վարչութիւնը մօտերս պիտի կազմակերպուի նոր հիմանց վրայ։ Պաշտօնէից թիւը պիտի աւելցնայ, ի նախատեսութիւն «նոր կացութեան» մը զոր իշխանական կառավարութիւնը չատ մօտ կը նկատէ։

Աւելորդ է ըսել թէ խնդիրը եամ պոլս-Պուրկազի գծին վրայ չէ, որուն շինութեան աշխատութիւնը դեռ նոր սկսած են։ (Մանրլոս)

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Լ. Հերբերտ կը ծանուցանէ թէ Էտիմպուրկի գուբքը նախընթաց առաւօտ Անգլիոյ թագուհւոյն և իր կողմէ հեռագրաւ տեղեկութիւն խնդրեր է անգլիական դեսպանատնի տիկին Հուայտի առողջական վիճակին վրայ։ Սըր Ուիլիըմ Հուայտ, այս սիրալիր հեռագրոյն պատասխանելով, յայտներ է Ն. Ա. Բարձրութեան թէ հիւանդին վիճակն սկսած է բարւոքիլ։

ՄԻԼԱՆ ԹԱԳԱՒՈՐ

Միլան թագաւորն յառաջիկայ երեքշաբթի մայրաքաղաքս կ'ապասուի։ Թագաւորն, ինչպէս արդէն ծանուցինք, Թարապիայի Նիւ-Հոդելի մէկ ամբողջ յարկը վարձած է և իրը տիս մը պիտի մնայ Վոսփորի ափանց վրայ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Ֆրանսական դեսպան Մանդէպէլօ կոմն յունիս 3 ին (Ն. Տ) Փարիզ պիտի երթայ, ուր մինչեւ նոյն ամսոյ վերջը կենալէ յետոյ իւր կնոջ հետ մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԴՈՐԾԱԿԱՏԱՐԸ

Պուլկարիոյ դիւանագիտական գործակատար Տր. Վուլբովիչ չորեքշաբթի առաւօտ Սոֆիայէն մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

ԱՒԱՉԱԿՈՒԹԻՒՆ

Պարտիզակէն կը գրեն մեզ մայիս 16 թուականաւ։

Դարձան հետ սկսան գողութիւնք և աւազակութիւնք։ քանի մը օրեր յառաջ պարտիզակցի Մելգոնեան Յարութիւնի հինգ ձիերն եօթն զինեալ Չերքէզաց կողմանէ յափշտակուեցան։ Նոյն օրերն նմանապէս բնիկ Արսլանպէկցի և Պարտիզակցի վաճառականի մը քով գտնուող ձիապանը գլխէն սաստկապէս գանակոծուելով Չերքէզներէն, տասներկու ժամէն վերջ մեռաւ։ Գողական կիրճերն իրենց դրացիներու ամեն կերպ նեղութիւն կուտան։ դեռ անցեալ օր երբ հայ գաղթականք լեռ դացած էին գործելու համար, թմրած և դանակոծ վիճակի մէջ կը վերադառնան իրենց գիւղակը։ վասն զի կիրճիները կը պահանջեն որ հայերը բնաւ չ'գործեն լերանց մէջ զրպ իրենց կը վերապահեն։

ԾԻԱԽՈՑԻ ՐԼԺԻՆ

Ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ բոլոր քաղաքային պաշտօնէից և Դատական նախարարութեան կողմէ եւս բոլոր դատական պաշտօնէից շրջաբերական գրութիւն մը ուղղուելով, հրահանգ տրուած է ըստ օրինի պատժել Բէժիի այն պաշտօնեայներն և դէտերն, որք հակառակ նոյն ընկերութեան յատուկ օրինաց, փախստեայ ծախսոտ խուզարկելու համար տուներ կը կոխեն, անհատից ծախսոտի տուփերը կը խլառնեն, յոմանց տուգանք կ'առնուն և զայլս կը ծեծեն կամ կը նախատեն և մեքսախոյսեր հալածելու համար գիշերանց գիւղերու վրայ յարձակելով կ'ահաբեկեն ժողովուրդը։

Իտալական դեսպանատան խորհրդական կոմս Պոստաւի ծանրապէս հիւանդ է և գերմանական հիւանդանոցը փոխադրուած։

—Լա Թիւրքիէ կը ծանուցանէ թէ Վեհ. Սուլթանը Մէճիտիէի պատուանշան շնորհեր է Լիբանանու հեռագրատանց տնօրէն Յովհաննէս էֆէնտիի, որ երկար տարիներէ ի վեր կը վարէ այդ պաշտօնը։

—Ադրիանուպոլսոյ դատական գործոց տնօրէն Էնվէր պէյ, որ արձակուրդով մայրաքաղաքս կը գտնուէր, նախընթաց իրիկուն իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

—Կորընթոսի պարանոցին պէղման արտօնատէր մաճառ զորավար Թիւր շորեքշաբթի իրիկուն Վիեննայէն մայրաքաղաքս ժամանեց եւրոպական կառախուսքով։

—Տրապիզոնի ճանիկ գաւառին կառավարիչ Օսման փաշա 8-10,000 ոսկւոյ ծախքով 50-60 սենեակ պարունակող կառավարական պաշտօնատուն մը կառուցանել տուած է ի նորոյ։ Օսման փաշա շինութեան յատուկ ծախքն հայթայթած է վաճառելով կառավարութեան սեպհական մէկ քանի պարապ գետիններ և այսպէս ստակ մը առած չէ ո՛չ կառավարական ստուգէն և ոչ ժողովրդէն։ Գաւառին եվգաֆի տնօրէն Հասան պէյ, որ նոր շէնքին կամ կարասեաց գնման համար Ն. Վասեմութեան հրամանաւ մայրաքաղաքս եկած էր, հարկ եղած գնումներն ըրած և չորեքշաբթի օրը ղրկած է Սամսոնի ճամբով։

—Բերայի կառավարչին հրամանաւ տասնի չափ վաղեմի չարագործներ ձերբակալուելով, Ոստիկանութեան Դուռը ղրկուեցան հեռաւոր վայրեր աքսորուելու համար։

—Բանիքի սպասաւոր ձիմալ անուն վաղեմի չարագործ մը, որ երեք տարի առաջ Վէրնէհիլէր Թաղի բանիքին սպասաւորներէն մին վիրաւորած և փախած էր, նախընթաց իրիկուն Սիւլէյմանիյէ Թաղին մէջ ձերբակալուեցաւ։ Ձիմալ ձերբակալուած պահուն դաշոյնի հարուածով մը վիրաւորեց ոստիկաններէ մին։

—Սէրզէ կը գրեն առ Սերվիէ թէ այս միջոցիս նոյն գաւառին մէջ աւազակաց խումբեր երեւան ելած են, որոնցմէ մին, 30 հոգիէ բաղկացեալ, շրջակայ գիւղ մը մտեր և մեծահարուստ Արիֆ աղայի տունը կոխելով ունեցած բոլոր դրամը կողոպտեր է, տանտիրոջ բացակայութենէն օգուտ քաղելով և թէ աւազակ սպաններ են նոյն պահուն տան մէջ գտնուող մէկ քանի Չերքէզներ։

—Մաքրիքէօյէն տեղական լրագրոյ մը ուղղեալ նամակ մը Քաղաքապետութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ գիշերն թաղապետութեան ցաւալի վիճակին վրայ որ արդիւնք է ցարդ նախագահ մը չընտրուելուն։

—Նախընթաց օր Աղեքսանդրիայէն եկող ռուսական շոգենաւով մայրաքաղաքս ժամանեց եգիպտացի վախճանեալ Քիւչիւք Ալի փաշայի դուստրն իւր 17 նաժիշտներու ու սպասաւորաց հետ և Բրէնս Հալիմ փաշայի ապարանքն հիւրընկալուեցաւ։

—Եէնիտիւնիա Տիմիթրաքի էֆէնտի չորեքշաբթի օրը Զմիւռնիա ուղեւորեցաւ իտալական շոգենաւով։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 28 մայիս

Եբեթֆանեաց ծաղկ. Պ. Պ. Լակէռ և Անտրէօ յաջողաբար կը խնդրեն հարցապնդում ուղղել կառավարութեան՝ Դատական Գերագոյն Ատեանին քննութեան դանդաղութեանց վրայ եւ Գերագոյն Ատեանին յանձնուած դատին մէջ կառավարութեան բռնած ընթացքին վրայ։

Փոթորկայոյզ մէջադէպերէ յետոյ, Երեսփոխանաց ժողովը մերժեց այս հարցապնդումց վիճաբանութիւնն եւ պարզ օրակարգն ընդունեց։

Վիեննա, 29 մայիս

Աւստրիական լրագրեալ սպառնալից լեզու մը կը գործածեն Սերպիոյ նը-կատմամբ՝ Պելկրատի վերջին դէպքերուն առթիւ, զրոս կը վերագրեն գրգռիչ գործակալներու որք իրենց հրահ

Օսմանեան Քոնսոլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Մայս. 1. Սերի	17	38
Գօրգային գոցուածքն վերջը »	17	38
Բերսայի մէջ »	—	—
Աւելաւորուն բացուածքաւ »	18	
Կէս օրին »	18	

ԻՍԹԻՐԱԶՐ ՏԱԹԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	47	35
Այս առաւօտ	47	36
Կէս օր	47	36

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹԼԹՈՅ

Փոխառութիւն	Ա. Սերի		29
»	Բ. »		17
»	Գ. »		18

ԲԱԺՆԵՏԱՅՄԱՔ

Սօսիէթէ գէնէրալ.....	Անգլ. Լր.	4	28
Քրէտիթ գէնէրալ.....	Օսմ. »	9	15
Գանք տը Գոնս.....	» »	7	30
Սօս. Շանմ է վալէօր.....	» »	4	35
Թրանսուէյ.....	» »	485	
Բուսմէլի երկաթուղի.....	Ֆր.	65	25
Օղլիկասան տը Բրիօրիթէ	»	—	—
Բաժնեթուղթ Լավրիսմի....	»	101	

ԱՐԵՒԵԼՔԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Արեւելքեան երկաթուղեայ տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ՝

Կ. Պոլսոյ արուարձանին ամառնային ուղեցոյցն և Կ. Պոլիս-Պէլգրատ գծին ուղեցոյցն ի գործադրութեան պիտի տրուին յառաջիկայ յունիս 1 շաբաթ օրէն սկսեալ (Ն. Տ.)

Գալով Բարիզէ ի Կ. Պոլիս Օրիանթ-Էքսբրէսի Ա. և Բ. կառախումբերուն, շաբաթը երկու անգամ պիտի երթևեկեն միշտ, սա կերպով.

Ժամանումը ի Կ. Պոլիս՝ Զորեքշաբթի և և Շաբաթ երեկոյեան ժամ 4 ին.

Մեկնումն Կ. Պոլսէ՝ Երկուշաբթի և Հինգշաբթի երեկոյեան ժամ 7.20 ին.

Պայմանագրեալ թիւ 3 և 4 կառախումբերուն մեկնման և ժամանման ժամերուն մէջ բան մը փոխուած չէ.

Էտիրնէի և Թըրնովա-Սէմէնլիի միջեւ թիւ 121-122 խառն կառախումբերուն երթեւեկութիւնը պիտի կատարուի ամէն օր (ի բաց առեալ կիրակի) յառաջիկայ յունիս 3 երկուշաբթի օրէն սկսեալ.

Կ. Պոլիս, 24 մայիս

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՀԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԵԴԵՍԻԱ, 2 Մայիս

Գաւառիս Առաջնորդ Գեր. Տ. Խորէն սրբազան, որ Ս. Սարգսի վանուց առջեւ գտնուած ապարդիւն ագեստանին ձիթենեաց ծառաստանի մը փոխարկման աշխատութեանց անձամբ հսկելու համար ձմրան մէջն իսկ յիշեալ վանքը բնակութիւն հաստատած և Աւագ շաբթուն միայն քաղաք վերադարձած էր, այս անգամ օդափոխութեան առթիւ վերստին դնաց առանձնանալ անդանօր։

Նորին Սրբազնութեան քաղաքէն բացակայութեան միջոցին Ազգ. պաշտօնական գործառնութեանց հսկելու համար Գաւառային Երեսփ. Ժողովն՝ այս անգամ եւս Առաջ. Տեղապահ ընտրեց իւր խոհականութեամբ ծանօթ Զարմ. Տ. Յովհաննէս քահանայ Գալանճեան, որ եկեղեցական խորին հմտութեամբք օժտեալ մաքրակրօն Տ. Ռուբէն քահանայի հետ նկատուած են իրաւամբ եկեղեցւոյ զոյգ մը բանգէտ և անխոնջ մշակներն, որոց միջոցաւ կը դառնայ գրէթէ կրօնային ամէն գործոց եւ պաշտամանց առանցքը։

—Անցեալները Աբէլէլի մէջ ծանուցինք թէ Պիրէֆիք-Եփրատի Գայմագամն առանց օրինական դատավճռոյ բանտարկած Թուրքի մը մահուանը պատճառաւ բողոքանաց ենթարկեալ էր։

Անցեալ շաբթու՝ Կ. Պոլսէ յատկապէս ղրկուած կայսերական Թիկնապահի մը քննութեամբք՝ ուսմ կ'ընկերանար Հալէպի Վերաքննիչ Ատեանի նախագահ Բէյշատ պէյ, յիշեալ Գայմագամն պաշտօնանկ լինելով, տանը մէջ ընդ հսկողութեամբ բանտարկեցաւ։

Այս դէպքէ՝ նոյն գաւառակի շրջանակին մէջ եւ դուրսը աննկարագրելի գոհունակութիւն պատճառած է հասարակութեան, որ խորին սքանչացմամբ կը դիտէ կայսերական արդարասիրութեան սոյն նոր աներկիւղ ապացոյցը։

Կայսերական Թիկնապահն և Բէյշատ պէյ այս շաբթու քաղաքս եկան, ուր կ'ըսուի թէ բողոքանաց առթիւ՝ գինն ստիպական խնդրանաց առթիւ՝ գինն ալ բաղդատմամբ նախընթաց տարիներու ամուր կը բռնուի։ տեղական ֆ-ռիսը—216 օքսայ — կը վաճառի 980-1.000 ղրուշ, այր վրայ՝ յաւելումմ մ'եւս՝ յոյժ հաւանական կը թուի յամենուսաս։ — Տարեսոյս երաշտութենէ պատճառեալ դաշտաց սակաւաբերութեան առթիւ՝ իւղի արտադրութիւնը չհաւասարիր նախընթաց տարիներու արդեանց, և տեղական լիտրը— 6 օքսայ — կը ծախուի առ այժմ 45 - 50 ղրուշ։ — Կաւկասեան քարիւղն 72 - 75 ղրուշ կը փնտռուի և պատրաստ ապրանք հազիւ 1—2 վաճառականաց ձեռք մնացած է։

Զուտ պղինձի լիտրն, որ յանցելումն 90—110 ղրուշով կ'ստացուէր, ժամանակէ մը—Քոնթուռա տ'Էսքօնթի արկածէն—ի վեր որպէս ի բաղում ուրեք՝ և սատ՝ գինն ընկած է զգալաբար և կը փոխանակուի 65 ղրուշի։—Տիրող երաշտութիւնք և վերելած մարախը, որ այս պահուս արդէն մասնակի վնասներ պատճառած է հնձող, որոշապէս կ'ազդեն ցորենի գնոյն վրայ ևս որ իւր ծանուցեալ բարձրութենէն ընկած չէ տակաւին։ — Ուրիշ կենդանի մը, թրթուրն, ոչ նուազ վնասներ պատճառեց որթատնկոց, որով կը վնասուի ժողովրդես ստուար մաս մը, որ կ'զբաղի անոր մշակութեամբ։

Գ. Կ. ՈՍԿԵՐՉԵԱՆ

ԵՒՐՈՊԻՈՒ, 29 ապրիլ

Անհատական խնդիրք մեծ զբաղում կը պատճառեն Գեր. Պատր. փոխանորդ Հօր. սոյն խնդրոց լուծմանն համար առժամանակեայ Բաղ. Ժողովոյ հետ համերաշխ կը գործէ Նորին Գերապատուութիւն անդուլ և անվհատ։ Ամուսնական վէճեր, այր և կնոջ մէջտեղ կնճռոտ խնդիրներ շատ կան։ Կրօն. Ժողով կազմուցեալէր և երկու անդամ միայն մնացած, որոց վերայ Ն. Սրբութիւն առժամապէս միացուց երեք եկեղեցեաց աւագերէցներն ալ և այս ընթացիկ գործերն, այս ընտանեկան վէճերը բառնալու ձեռնարկեց, մինչեւ որ Երեսփոխանական Ժողովոյ պակաս անդամոց ընտրութիւնը կատարուի և նոր Վարչական Ժողովներն ընտրուին։ Թէև ամէն կողմէ խլրտմունք և դիմումներ պակաս չեն, սակայն Ն. Գերապատուութիւն իւր խոհեմ վարուք և օրինասիրութեամբ առաջքն կ'առնու և կը ջանայ յամենայնի ժողովրդեան անդորրութիւնն հաստատ պահել։

—Լաւ գարուն մը կը վայելենք, օդերը գեղեցիկ են, մերթ ընդ մերթ անձրեւներ կը տեղան. եթէ այսպէս շարունակէ, երկրագործութիւնը լաւ արդիւնք կը խոստանայ։

ՄԱՐԱՇ, 30 ապրիլ

Այն օրէն յորում Միացեալ ընկերութիւնք քաշեցին իւրեանց ձեռք Մարաշէն, նիւթական անձկութիւնն ստիպեց զհոգաբարձուս դուրս ձգել դպրոցի ծրագրէն քիչ չատ բարձր ուսումներ և գոհանալ հասարակաց առարկաներով։ Երկու յաջորդական հրդեհներ այնչափ նիւթական անձկութիւն պատճառեցին որ առաջ կասեցաւ ամէն կրթական շարժում. արդէն կրթական խնդրոյն իւր օրհասականի մօտիլը դուշակուած էր և հասաւ իսկ, այլ աշխատող ձեռքեր և եռանդուն հոգիք չը դադրեցան գործելէ։ Կեդրոնական դպրոցի այս շրջանի սկսիլն հրաւք մը էր արդէն, այլ կարելի չէ մոռնալ մի քանի գործիչներ, ոյց օժանդակութեամբ կարելի եղաւ բանալ զայն։

Մասնաւոր մի նամակաւ տեղւոյս ազգային վարժարանաց աղքատ ուսանողաց համար դիմած էինք օգտաւատ Միացեալ ընկերութեանց, որ գէթ նոցա գրեանքն հոգան, և շնորհակալութեամբ կը յայտարարենք որ Միացեալ ընկերութեանց Տընօրէն ժողովոյ տեսարք, հաճելով մեր խնդրանաց, 770 կոտոր դասագրեանք շնորհեցին մեզ։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ԵՌԱՌՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ԱՖ. ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ, 11 մայիս

Տեղւս դէպի Սանտրգլը երկնցող խըճուղւոյ աշխատութիւնք որք անցեալ տարի բաւական առաջ տարուած էին, այս տարի ևս չարունակուելու համար հանրագուտ չինութեանց նախարարութեան հին և փորձ պաշտօնեայներէն Գառնիկ էֆ. Մաղմանեանի հսկողութեան յանձնուելով, յիշեալն իր պաշտօնին ձեռնարկելու միջոցին նոյն գծին վրայ քննութիւններ կատարելով՝ երկու կէտերու մէջ արհեստական սխալներ կը նշմարէ և, յետ լուրջ ուսումնասիրութեան, համոզում կը գոյացնէ թէ յիշեալ ճամբայներէ 5000 մեդր մասն որ կը ճաշալան պողպատի մէջ է և Տաղլը էյա կը կոչուի և 2000 մեդրի չափ ուրիշ մաս մը, Հաճան Պուլի կոչուած, վտանգաւոր և մեծամեծ ծախք ու դժուարութիւնք պատճառող տեղերէ կ'անցնին։ Ուստի, իւր ուսումնասիրութիւնքն առաջ կը վարէ և գտնելով աւելի հաստատուն և քառապատիկ նուազ ծախք ու աշխատութիւն ենթադրող ուրիշ գծեր, երկու տեղեկագրերով իրողութիւնը կը յայտնէ կառավարիչ ճէմիլ պէյին։ Գառնիկ էֆ. տեղեկագրերէն կը տեսնուի որ յիշեալ 5000 մեդրնոց մեծ հատուածն ուր արդէն բաւական աշխատութիւնք կատարուած են, ձորէ մը կ'անցնի և, միշտ ենթակայ գտնուելով ջուրց ընթացքին, հարկ պիտի ըլլայ 600 մեդր պատ և 5-10 մեծ ու փոքր կամուրջ կառուցանել իբր 3000 լիրա վատնելով, և պատերն հեղեղաներէ ազատելու համար ալ ջուրց ընթացքը փոխելով բաւական երկայն ջրանցք մը պեղել տաժանելի աշխատութեամբ։ Եւ, դարձեալ նոյն գիծէն 500 մեդր ձորին վրայ գտնուող կիրճէ մ'անցնելուն համար հարկ պիտի ըլլայ նոյն երկայնութեամբ գահավէժ ժայռեր կտրել և պատեր չինել։ Վերջապէս երկու կէտերն ալ այս և այսպիսի անպատեհութեամբ ու դժուարութեամբ պաշարեալ լինելը մի առ մի թուելէ և երկրաչափական կանոնաց հակառակիլն ապացուցանելէ զկնի կը յարէ թէ այդքան ծախիւք և դժուարութեամբ այդ ճիւղն եթէ չենուի իսկ, ձորէն գահավիժող ահաւոր հեղեղին առջեւ հազիւ մէկ ամեռուան համար կեանք պիտի ունենայ և ոչ չատ ուշ ջրանց և այլ ամէն ինչ պիտի անհետի, ինչպէս եղած են անցեալ տարւոյ չինուածք։ Այս նկատումներով, Մաղմանեան էֆ. կ'առաջարկէ ուրիշ գիծ մը որ հեղեղներէ զերծ ու հաստատուն լինելէ զատ, միայն հողային աշխատութեամբք առաջ պիտի գայ և արհեստական չինութիւնքն ալ 2-3 փոքրիկ կամուրջներէ և մի քանի ջրմուղներէ պիտի բաղկանայ։

Կառավարիչ ճէմիլ պէյ որ ամէն պարագայի ազդու և ձեռներէց գործունէութիւն մը ցոյց կուտայ և խնդուեցաւ չինութեան սիրահար և արհեստագէտ պաշտօնէի մը չափ փորձ և հմուտ է, գործոյն կարեւորութիւնը կշռելով՝ տեղւոյն վրայ քննութիւն կատարել գնաց անցեալներս ընկերակցութեամբ քաղաքիս երեւելիներէն Վարչ. Ժողովոյ անդամ Հաճի Ալի էֆէնտիի և Ըշըլեան Եսայի էֆէնտիի։ Ճէմիլ պէյի և միւս քննիչք կշռելով սկսուած ճիւղերն և Մաղմանեան էֆ.ի առաջարկած փոփոխութիւնները, չատ բանաւոր ու խոհական կը գտնեն մատուցուած տեղեկագրերն և անոնց եզրակացութիւնը տերութեան չահուց և ժողովրդեան օգտին համաձայն լինելը ճանչնալով՝ հարկ կը դատեն աշխատութիւնքն ընդհատել։ Ժողովուրդն և բանաւորք խնդութեան ցոյցերով կ'ողջունեն այս որոշումն։ Կառավարիչ պէյն ի դարձին իրողութիւնը հեռագրէ նահանգիս Վսեմ. կուսակալին որ անկիրջապէս կը պատասխանէ թէ Պրուսայի առաջին երկրաչափ Մնտամեան էֆէնտին ճամբայ հանուած է փոփոխութիւնքը կատարելու համար։

Ս. էֆ. Մնտամեան նախորդ ամսոյ 23ին տեղւս ժամանեց կարգադրելու համար այս խնդիրն Մնտամեան էֆ. տեղւոյն վրայ քննութիւն մը կատարելով՝ արուեստական տեսակէտով յոյժ նպաստաւոր և միանգամայն Տէրութեան եւ ժողովրդեան չահուց համաձայն գտաւ այն փոփոխութիւնները զորս կ'առաջարկէր Գենպէ-Բէյ Գ. էֆ. Մաղմանեան։ Ըստ այսմ Տաղլը գայա կոչուած տեղն 2000 մեդր ուղղն ամբողջապէս փոխուեցաւ, եւ ուրիշ 2000 մեդր ամբողջացած ճամբու վրայ ալ արուեստական թերութիւնք տեսնուելով՝ այլ եւ այլ փոփոխութիւններ եղան։

Թէ՛ կառավարիչ պէյը և թէ՛ ժողովականք և ժողովուրդ չատ գոհ մնացած են Գենիւքթէօռ Գառնիկ էֆ.ի հաւատարիմ ծառայութենէն եւ կը գնահատեն իւր արժանիքն ու աշխատութիւնն, որոյ շնորհիւ պտանգաւոր եւ վնասակար ձեռնարկին առաջքն առնելով՝ ժողովրդեան եւ կառավարութեան համար նիւթական մեծ չահ մը կը ծնի, զի այս փոփոխութեամբք թէ՛ դրամի եւ ժամանակի խնայողութիւն կ'ըլլայ եւ թէ՛ ապագային անընդհատ եւ մեծածախս նորոգութեանց պէտք չմնար։

ԱՌՈՂՋԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Կատուի մը թռքախտը։ —Կեղծ խահուէի գործարաններ ի Գերմանիա։—Օրհասականի մը մուսուրական երեւոյթք։ — Դպրոցական պատիժներ։

— —

Աւասիկ սքանչելի ապացոյց մը թռքախտի փոխանցման հում կաթի միջոցաւ։ Բժշկական Ակադեմիոյ անդամ Պ. Նոքառի աղջկան կատուն յանկարծակի հիւանդացաւ և քանի մը օր ետքը մեռաւ։ Պ. Նոքառ անդամահատութիւն ընելով տեսաւ որ կատուին աղիքները թռքախտային ելունդներէ հետեւած վէրքերով ծակած էին, և նոյն ելունդները դատաւ նաեւ գեղձերուն, փայծաղին և լեարդին մէջ։ Պ. Նոքառ այս ելունդներու հիւթը ներմուծելով ուրիշ կենդանեաց տեսաւ քանի մը օր ետքը որ այս վերջինները ալ թռքախտով վարակուած էին։ Գալով Օր. Նոքառի կատուին, սա ինն ամսեայ էր, տունէն դուրս չէր ելներ, հում միս ընաւ կերած չէր. սակայն ամէն օր հում կաթ կը խմէր։ Ելունդներուն որովայնի մէջ տեղաւորուելէն անպատճառ կը հետեւի որ կատուն թռքախտաւոր կովի մը կաթը խմելով ախտացեալ էր։

Վասն որոյ Պ. Նոքառ իրաւամբ կը պնդէ Անատոմիական Հանդէսին մէջ թէ հարկ է միշտ եփել կաթը երբ չենք գիտեր թէ զայն մատակարարող կովն առողջ է թէ չէ։ Զարմանալին այն է որ կատուն դուն ուրեք թռքախտ ունենալով հանդերձ, այսպիսի կաթ մը խմելով հիւանդացեր և մեռեր է։

Անցեալ տարուան համաժողովին յանդած եզրակացութեանց կարեւորութիւն չընծայող թերահաւատից աւասիկ ապացոյց մ'եւս, որ ըստ Պ. Շօվէյի յատկապէս փորձ մը կատարուելու չափ արժէք ունի։

* *

Գերմանիոյ մէջ խահուէն խարդախելու հաղար ու մէկ միջոցներ կը խորհին։ Տօքթ. Սգուցէր մատնանիշ կ'ընէ տեսակ մը խարդախութիւն որ այս օրեր երեւան ելեր է։ Երկու գործարան կայ եղեր ի Բոլոնիա կեղծ խահուէ չինող։ Խարդախիչք խորոված ցորենի ալիւրով և գէոմիրիկոով կամ ասոր պէս ուրիշ մածուցիկ նիւթով մը արուեստական խահուէ չինել սկսեր են։ Անդամ մը զանգուածը չինելէ ետքը, տեսակ մը մեքենայով, ճիշդ դրամ կըտրելու կամ կոխելու պէս, խահուէ կը կտրեն եղեր։ Նմանութիւնն այնչափ մեծ է որ անկարելի է եղեր մէկ նայուածքով բուն խահուէի հատերէն զանազանել։ Բնականաբար այնչափ ածան է որ մրցում կարելի չէ։ Ուշադրութիւն ընելով կը հասկցուի որ, կ'ըսէ յիշեալ տոքթորը, մէջքի ճեղքը միշտ կանոնաւոր և հաւասար է և խահուէի հատիկներուն նախնական կնճռին հեռաքը չունին արուեստականները։

* *

Մեռնող մարդու մը մուսուրական վիճակը ի՞նչ է։ աւասիկ հեռաքրքրաշարժ նիւթ մը որոյ մասին Պ. Ֆէրէ կարեւոր տեղեկութիւններ տուած է Կենսաբանութեան ընկերութեան։

Մարդ չկայ որ լսած չըլլայ այս կամ այն օրհասականին՝ մահուընէ քանի մը վայրկեան առաջ արտայայտած մուսուրական զարմանալի յստակութեան կամ դործունէութեան պատմութիւն մը։ Սակայն այն գործունէութեան վերլուծական մասին վրայ խօսիլ կ'ուզէ Պ. Ֆէրէ։ Արդէն 1883ին Պ. Սալիվաս գրած էր տեղեկութիւններ կարդ մը ջրահեղձներու վրայ՝ որոնք, ժամանակին, օգնութեան հասնելով, վերկենդանացած էին։ Այս մահամերձ մարդիկ իրենց կենաց դլխաւոր եղելութիւնները վաղվաղակի ի հանդէս կ'ածէին։ Երբեմն սոյն համայնատեսիլ պատկերացում՝ կեանքի գրեթէ բոլոր եղելութեանց վրայ կը տարածուէր, երբեմն ալ անկարեւորներուն վրայ։ Լուսնտաներն ալ այսպիսի վերլուծողութիւն մը կ'ունենան և թերեւս վերջին դատաստանի մը հաւատքն ամրապնդելու կը ծառայեն սոյն արտակարգ տեսիլներ։

Այսպիսի վերլուծողութեան վրայ հետեւեալ զարմանալի պատմութիւնը կ'ընէ Պ. Ֆէրէ։ Հիւանդ մը որ ոգեվարքի մէջ էր ողնածուի հիւանդութենէ մը, դրեթէ բոլորովին ինքզինքը կորուսած էր, երբ եբեր ներարկելով մորթին մէջ, վերկենդանացաւ։ Օրհասականը դլուխը վեր առաւ քիչ մը, և քանի մը բառեր արտասանեց յստակ կերպով, զորս քովինները չհասկցան։ Ֆլաման լեզուաւ կը խօսէր։ Քանի մը անհամբերութեան նշաններ ընելէն ետքը, նշան ըրաւ որ կրնար դրել։ Ցայտժամ մատիտ մը և քարտ տրուեցաւ որուն վրայ արագ արագ երեք չորս տող բան դրեց նոյն լեզուաւ։ Արդ, այս մարդ որ Անվերսի շրջակայներէն էր, ի բազմաց հետէ կը բնակէր ի Փարիզ և միմիայն դաղղերէն կը խօսէր ու կը գրէր։ սակայն այս պարագայիս՝ կ'երեւի թէ չկրցաւ դրել այդ լեզուն։ Ստուգեցին որ գրածը կը յիշեցնէր պարբ մը զոր 1868 ին Պրուսելցիի մը ըրած էր և զոր չէր հասուցած։

Այս իրողութենէն կը հետեւի որ ոգեվար մարդ մը կրնայ վայրկենապէպ վերկենդանացուիլ և յայտնել իւր կամքը յստակ և խելացի կերպով մը։

* *

Դպրոցական պատիժներու պատմութիւնը կ'ընէ համառօտիւ Տոքթ. Բօլիսօ Ռէվէ-ոը Լիբէոնէզի մէջ, Արվերի գործերէն քաղելով։

«Ով որ գաւազանը կը խնայէ զաւակին, չսիրեր զնա, ըսած է Սողոմոն։ Ցուզղութիւն բերելով կը հաստատուի հայրական սէրը։» Իմաստնոյ իմաստնոյն այս խօսք նուիրագործուեցաւ սրբոյն Օգոստինոսի և Ոսկեբերանի կողմէն։ Մանկանց եռանդը զսպել խիստ կրթութեամբ մը, չթողուլ ազատ տիոց թեւեւեւութեան որ և է առիթ մեղքի մէջ իյնալու... աւասիկ մանկավարժական վարդապետութիւնք որք ընդ երկար տիրեցին։

Շատ վանքերու մէջ, երբի դասերուն, ապտակ և մորակ միանգամայն կը գործածուէին։ Անոնք որ կը կարծէին թէ ասոնցմով չէնչակուիր մարդկային ձայնը, կը սխալին։ Թող կարդան անոնք սրբուհւոյն Ատելայիտի կեանքը յորում կ'ըսուի թէ «Նորա ուսուած ապտակներ ձայնը յստակ, ճիշդ և հաճելի ընելու կը ծառայէին մինչեւ իսկ ամենէն ոգեղ ձայն ունեցողներուն։»

Սակայն միշտ այս յաջողութիւն չտեսնուիր։ «Մեր աչակերտք, կ'ըսէր վարդապետ մը սուրբ Անսելմի, օր քան զոր աւելի չար և ստամբակ կը լինին, և սակայն զանոնք դիլէր ցորեկ ծեծելէ չենք դադրիր։—Եւ երբ մեծնա՞ն, հարցուց սուրբը։—Երբ մեծնան, պատասխանեց վարդապետը, ապուշ, անբան կը դառնան։»

Սակայն ի՞նչ հարկ հարանց վարքին դիմելու. մենք իսկ ականատես և ենթակայ եղած չէ՞նք այս գաւազանական մանկավարժութեան և առուրընէ մինչեւ իրիկուն չարունակ լսած չէ՞նք այն հինաւուրց ահարկու յանկերդք որ կը յեղյեղուէր ամէն դասի ժամանակ մեր վարժապետներուն կողմէն...

Որ ոչն լուիցէ ունկամբ,
լուիցէ թիկամբ։

Սակայն վա՜ռ՝ որ բաւական հեռացած են արդէն մեզմէ այն ժամանակներ....

ՏՈՔԹ. Ռ. ՌՕՊԷՆՍՕՆ

ՔԱՐԹՈՒՇ ԱԽԱԶԱԿԱՊԵՏ

Հեղինակութեամբ ԺԻԼ ԿՈԱՆԲՐԻի

Թարգմանութիւն Գ. Մ.

Տեր և Հրատարակիչ

ՄԱՐՏԻԿ Ց. ԳԱՐԱԵԱՆ

Սոյն ընտիր և հետաքրքրաշարժ վէպն որ մեծ ընդունելութիւն գտած է յեւրոպա, հայերէն ընտիր թարգմանութեամբ և մաքուր տպագրութեամբ ի լոյս կ'ընծայուի Թերթ առ Թերթ չաբաթը մի անգամ, և որպէս զի նախապէսն նոյնութիւնը պահելով ընթերցասէր հասարակութեան առնէ զբօսանաց նոր տարր մը աւելցուցած և նկարագրութեան հետ դիւրաւ ծանօթանալու բաց դուռ մը թողած ըլլամք, ճոխացուցած եմք զայն ընտիր պատկերներով և գնոյ մասին չափաւորութիւն միշտ պահած եմք, իւրաքանչիւր Թերթի համար 40 փարայի դիւրամատչելի գին որոշելով։

Գործոյն կանոնաւորապէս և յարատեւ հրատարակութիւնն ապահովեալ է։

Ցոյս մեծ ունիմք որ ընթերցասէր հասարակութիւնը մեր դիտաւորութեան լիովին վերահասու լինելով, չ'զլանար տալ մեզ իւր քաջալերութիւնը սիրայօժար բաժանորդագրութեամբ։

Ամբողջ գործը պիտի բաղկանայ չորս հատորէ և իւրաքանչիւր հատոր 25 Թերթէ։

Մէն մի հատորի համար բաժանորդագրութեան գինն է 20 դահեկան կանխիկ։ դաւառաց համար փոստայի ծախքն առնողին վրայ է։

Նամակները պէտք է ուղղել առ Մարտիկ Ս. Գարաեան Խսկի Զապթիյէ ճատէսի թիւ 61, Նշան Կ. Պէրպէրեան տպարան։

Կը գտնուի թէ՛ ի Պոլիս և թէ ի Բերա բոլոր հայ գրատուներն և գլխաւոր հայ ծխավաճառաց ինչպէս նաեւ ամէն լրագրավաճառաց քով։

496 3—4

ԱԶԴ

ՄՈՍ ընկերութեան Բերա չոգենաւը, նաւապետ Ֆորէսթիէրը, յունիս 7 ին (Ն. Տ.) ասա կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Օրուան խնդիրն է միջոցներ ձեռք առնուլ՝ միջատներէն չլափուելու համար։ Պէտք չէ սպասել որ մուկներն իրենց հաւկիթներն ածեն։ Լաւագոյն է բնաջինջ ընել զանոնք եղանակին սկիզբը, քիչ չատ ամէն կողմ սփռելով միջատասպան փոշի։

Բայց կարեւորագոյն խնդիրն է լաւ փոշի մը գտնել։ Իմացանք թէ մայրաքաղաքս վաճառատուն մը այդ փոշիէն ստացած է, մեր հրապարակին վրայ 25 տարիէ ի վեր քաջածանօթ գործարանէ մը։ Այդ փոշին կարելի է գտնել Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Տէյիրմէն խան, տուփը 1 ղրշէն սկսեալ, զանազան մեծութիւններով։ 58 7—9

ՄՍԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՀԻՒԹ LIEBIG

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Ի ՖԼԻՖ-ՊԼՆՏՈՍ

Որ 1867էն ի վեր արժանացած է Միջազգային ամէն ցուցահանդէսներու մէջ ամենէն բարձրագոյն վարձատրութեանց։ Մեծ դիւրութիւն և խնայողութիւն։ Վայրկենական պատրաստութեան արգանակի, և ապուրի, համեմի, բանջարեղենաց համար բարեխառնելու գերընտիր միջոց։

Հիւանդաց և ապաքինելոց համար կարդուրիչ դեղ։

Պահանջել այս սորագրութիւնը։ [signature] Կապոյտ մելանով։ 236

Մեծաքանակ կը ծախուի գործակատարաց քով. նէնենն Բ.Ռ.Լէ և ընկ. Կ. Պոլիս, Թրճարէթ խան, թիւ 4։ Կը ծախուի նաև ուտելեաց վաճառականներու, դեղավաճառաց, նպարավաճառներու քով և այլն

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ

AU CROISSANT ▌ Ս ԳՐՈՒԱՍԱՆ

94, Սիւքսէք Գալաթրբրմ, Վայվոտայի դիմաց, 94 24

Ս Գրուասան վաճառատունը, քաջալերեալ հասարակութեան փոյթեռանդութենէն այդելելու համար իր ընդարձակ հաստատութիւնն, այս տարի բոլոր ջանք ի գործ դրած է, ամէնէն վայելուչ, ամէնէն հաստատուն և ամէնէն գեղեցիկ հանդերձներն ունենալու համար։ Ամէնէն ժամանի համար, ֆիթոնամ և Լինդլի գընած է ինչ որ գտած է ամէնէն աւելի նոր, սիրուն և վայելուչ։ Ամէնէն հաստատուն համար, մասնաւոր կերպերով փորձել տուած է կերպասներն և հանդերձներու պատրաստութեան յանձնած այն կտորներն որոց հաստատութիւն երաշխաւորեալ է։ Ամէնէն վայելուչի համար, իր գործարաններուն մէջ գործածած է Բարիզի ամենէն նորաձեւ վայելուչները։

Աւասիկ ի վաճառ հանուած հանդերձներուն մէկ պզտիկ ցանկը։	Ֆրանկ
Ռուսէնկոդ, Ռուպէի կերպասով, խնամեալ կարուածք, վայելուչ ձև	38
Գծաւոր ճոր բանդլան, էյոդրա կարուածք և կարուածք	18
Ամբողջ գէյտ գոյշ կամ չագանակագոյն, էյոդրա կարուածք	45, 50, 55
Ամբողջ գէյտ, ֆոլդէ պրզի-սէրտ, հաստատութիւն երաշխաւորեալ	25, 30, 35
Գծաւոր Բոլոքէ, զանազան տեսակ, վայելուչ,	25, 30, 40, 45
Գծաւոր բանդլանք սկսեալ 8 ֆրանքէն։	
Պոնչոյ և ժիլէ Ռուպէի կերպասով, վայելուչ կտրուածք,	34

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Բուսելէի երկաթուղեայ բաժնեթուղթերուն 116երդ վիճակահանութեան դրութիւնը

Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.
535.936	300.000	573.738	1.250	171.929	1.000	1.178.197	1.000
213.940	25.000	573.740	»	213.223	»	1.333.456	»
731.391	10.000	674.638	»	213.225	»	1.399.427	»
1.811 977	»	797.827	»	299.775	»	1.439.511	»
326.392	2.000	941.698	»	490.265	»	1.485.932	»
487.951	»	959.031	»	805.497	»	1.485.933	»
718.188	»	1.174.035	»	918.445	»	1.546.679	»
752.892	»	1.178.198	»	960.014	»	1.592.327	»
1.493 028	»	1.802.395	»	995.057	»	1.669.131	»
1.669.135	»	17.313	1.000	995.059	»	1.669.134	»
410 552	1.250	32.084	»	998.173	»	1.768.728	»
425.506	»	170.279	»	1.070.517	»		
508.159	»	171.927	»	1.178.196	»		

400 ֆրանք շահող թիւեր

15.231	213.222	337.383	510.939	725.370	873.255	1.239.523	1.439.612	1.806.713
2	4	4	40	729.386	874.521	4	3	4
3	213.936	5	535.937	7	2	5	4	5
4	7	348.871	8	8	3	1.308 811	5	1.810.746
5	8	2	9	9	4	2	1.476.506	7
17.311	9	3	40	90	5	3	7	8
2	215.261	4	573.736	731.392	918.441	4	8	9
4	2	5	7	3	2	5	9	50
5	3	351.821	9	4	3	1.332.506	10	1.811.976
32.081	4	2	578.991	5	4	7	1.485.931	8
2	5	3	2	745.276	941.696	8	4	9
3	215.646	4	3	7	7	9	5	80
5	7	5	4	8	9	10	1.493.026	1.822.471
57.751	8	372.496	5	9	700	1.333.457	7	2
2	9	7	584.626	80	959.032	8	9	3
3	50	8	7	752.891	3	9	30	4
4	219.411	9	8	3	4	60	1.533.746	5
5	2	500	9	4	5	1 339.211	7	1.823.441
70.946	3	410.551	30	5	960.011	2	8	2
7	4	3	593.52	762.276	2	3	9	3
8	5	4	2	7	3	4	50	4
9	228.871	5	3	8	5	5	1 546.676	5
50	2	417.371	4	9	995.056	1.339.611	7	1.828.921
72.701	3	2	5	80	8	2	8	2
2	4	3	609.071	797 826	60	3	80	3
3	5	4	2	8	998.171	4	1.558.336	4
4	237.406	5	3	9	2	5	7	5
5	7	425 507	4	30	4	1.360.396	8	1.840.196
113.961	8	8	5	805.196	5	7	9	7
2	9	9	631.406

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

"ՖԻՆԻՔՍ"

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳ. ՈՍԿԻ 1,000,000

Հիմնեալ ի Լոնդոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերաքը Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։

31

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակն՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Գալաթիա, Աստրիական Թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ... ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888 » 4,817,262
Տարեկան հասոյթ » » » » 10,069,700

Ընկերութիւնքս **ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ** կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպական 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ Հայայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահէք—Գաբու, Եօռկիատիս խան.

3

ԾԱՆՕԹ.—Տեարք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամէն հաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

LA ROUENNAISE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ, 4,000,000, Վճարեալ վնասներն իբր 30,000,000

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակս ընդհանուր գործակալութեան, Գալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, Թիւ 2, Ճերէմեան խան, Գամմոնտոյի Պանդային դիմաց։

Ընդհանուր գործակալք բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի
ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

186

ՕՏԻՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՈՌՈՄԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՐԵԱՆ
Ն. ԲԱՔՔ. ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայէ և Բոլսոյ գլխաւոր կանոնաւոր գծանոց

Սամսուն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ չոգենաւն է Մէնդելի որ մայիս 29ին Մարսիլիայէն և յունիս 4ին կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ չոգենաւն է Անդրոս որ պիտի մեկնի յունիս 10ին։

Բոլսոյէ և արտաքսուելիք նաւերուն նաւագրէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՊԹԻ ԲԸՊՈՒԻ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւլէթ
1606 Մահմանէ փողոց, Թիւ 14

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՇՔԱԴՐԱՄ

ԱՄԷՆ ՅՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ՌԻՇԼԻԷՕԻ ԿԱՑԼԱԿՆԵՐ

Ափրոդիտեան գրգռիչ դեղ (մարգարտածեւ լուծելի քաբսիւլներով)

ՊՈՒՐԺՈՊԻ

Առաջնակարգ դեղագործ, մատակարար հիւանդանոցաց, Ռամպիւէօ փողոց, Բարիզ

Կատարելագործեալ ՌԻՇԼԻԷՕԻ ԿԱՑԼԱԿՆԵՐը դերազանց դարման են ամէն վարակաւոր սպառման պարագայի մէջ. Ճան ցուցած են իրը ծննդական գործարանաց ամենէն նշոյժ գրգռիչները. բայց ասոնք իւր փրկարար ազդեցութիւնը ստամոքսին վրայ կազդուրիչ շարքին մէջ կը դնէ գիրքը։

ՌԻՇԼԻԷՕԻ ԿԱՑԼԱԿՆԵՐը քնաւ վերաբերութիւն չունին մինչեւ հիմա գովաբանուած ամէն դեղերուն հետ որք պատահար են։

Ափրոդիտեան այս նոր դեղը կը ներկայացնենք ընդհանուրին ուշադրութեան իբր դեղ մը որուն ազդեցութիւնն ապահով է և անվնասութիւնը բացարձակ։ [Կարդալ յայտարարութիւնը։]

Ի Թուրքիա ներկայացուցիչն է Ֆ. Գէլլիս, Ֆրնտրքէան խան, Պոլիս։ Ի կ. Պոլիս կեդրոնատեղիքն են Դեղարանք Տէլլա Սուտա, Ֆ. Աբլաֆ, Բրիտանական, Քիւչիւքեան եղբարք և Անատոլիատէս ի Բերա. Թրթօս, Տ. Աբէսթորատէս և Ա. Գասդորիատէս ի Գալաթիա. Տ. Ա. Մ. Ռեղիքի ի Պոլիս. Իգամ եղբարք Յիզմիր. Հ. Խիւ, ի Սէլանիկ։

337

ՀԱՐԱՆԵԿԸՆ ԾՈՎԱԿԱՓՈՒՆՔ.

ԳԵՂԵՑԿԱՅՈՒՆՈՎ ՄԵՐՄՆՈՑ ԳՈՑՆԸ, ՍԻԵՏ ԾՈՎԱԿԱՓԹԻՒ, ՍԻԵՏ ԹԱՐՄ։

Ընդամուտն մը փորձը պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամէն հեղանիւթներէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Առաջին անգամ գործածելուն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի իսկոյն որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուընները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարիոնի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցունէ։ Ինչեւ կ'ընէ մարթի սեւուքը, երեսի և ձեռքի ցաները, արևայրուքը, և ուրիշ ամէն բրտութիւն և թծաւորութիւն։ Եւ ասոնք ամէն քանով անկարելի կ'ընէ մատնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Soutnampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիս։ Եղբ. Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ։

Կը վաճառուի ֆ. և Ն. Քանչիբ եղբարց Բրիտանական դեղարանը, 435 Մեծ փողոց Բերա, Խանն Քարուանսարայ, Գալաթիա, Եվսէք Քալաբրիա 95 և 97. Քիւչիւքեան Եղբարց քով 77 Եմին Խանը—, 51 Եէնի ճամի և 168 Մեծ փողոց Բերայի, և Սիսոնի քով Բերա Մեծ փողոց թիւ 428։

61

VÉRITABLE SOLUTION D'ANTIPYRINE du Dr CLIN

Lauréat de la Faculté de Médecine de Paris. — Prix Montyon.

Le Meilleur Remède contre la Migraine.

La VÉRITABLE SOLUTION D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN possède une action puissante pour calmer les douleurs dans les cas de : *Lumbagos, Torticolis, Névralgies, Sciatique, Menstruation difficile, Coliques violentes* et les *Accès de Goutte et de Rhumatismes.*

« L'Antipyrine peut être considérée scientifiquement comme le « médicament le plus puissant contre la douleur. »
(Académie des Sciences, Séance du 18 avril 1887.)

Dose: Prendre chaque jour de 2 à 4 cuillerées de VÉRITABLE SOLUTION D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN.

NOTA. — CAPSULES D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN destinées aux personnes qui ne veulent pas prendre de Solution.

1243 MAISON CLIN & Cie, à PARIS, ET LES PHARMACIES.

ՀԱԶԱԿԱՒՈՐ ՏԻԿԻՆ ԱՆՆԱ ՔՍԵԼԱԿԻ

ՄԱԶԻ ՍՊԵՂԱՆԻ

Այս սպեղանին Պիւտաբէսթի մէջ երկար ատենէ ի վեր համբաւաւոր եղած է եւ քիչ ատենի մէջ արմատն չափազանց ամրացնելու և զօրացնելու յատկութիւնն ունի։ Կը բուժէ նաեւ մազին և մարթին ամէն տեսակ հիւանդութիւններն։

Սոյն սպեղանիին այս անգամ յատկապէս բերել տուած ի նելով,

Կեդրոնատեղին է Կ. Պոլիս Օգէնբլար պաշը թիւ 33 Անթուան Տէվլէթեան դեղարանը, Նոյնպէս Պահէք գաբու Օսմ. պահականոցին դէմ դեղավաճառ Գէորգ Սրելեանի և Գալաթիա Վոյվոտայի պահականոցին դէմ Միւսիւ Լէֆքաքի և Բերա Թագսիմի մօտ Գոսթանթին Վուչինոյի դեղարանները, ինչպէս նաեւ գլխաւոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։

390

ՖԻԼՔՕԿԼԻՄԻՆ ԿՐԷՍԻ

ԾՈՎԱՅԻՆ ՏՈՒՆԿԵՐԻ ԲԱՂԿԱՑԵԱԼ ՕՇԱՐԱԿ

Մորու ձկան իւղին փոխան, ազդեցիկ դեղ մըն է այս Ֆիլքօկլիմին և այնչափ ախորժահամ է որքան միւսը նողկալի։

Ֆիլքօկլիմին Կրէսին յաջողութեամբ կը գործածուի ՏՂԱՑՈՑ պարբերական հիւանդութեանց մէջ։

444

ԼԸ ԲԷՌՏՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Co. Ի ԲԱՐԻԶ և Դեղարանաց մէջ։

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մ'է այս մազերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ ոչ և է նիւթի գործածութեան կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱՆԱԳՈՅՆԵ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՕՍԻԻ

Այս նոր ներկը բաղկացեալ է միայն արմատներու և խոտերու նիւթէ։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյնի կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն ո՛րչափ գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամէնէն բնական երևոյթը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողն ի դերև հանել։ Կը կասեցնէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ, թափը կ'անհետացնէ և նոր ոյժ կուտայ մազային մորթին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Սրուակը երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել սպասաւորի մը մէջ, յետոյ բարակ ոլորտի սանրով մը կամ այլ հեղուկին մէջ թրջած ըսպունգով մը թեթև կերպով մազերուն վրայ անցուցնել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը չոգիանայ։ Բոլոր մազերը մէկ ջղալով, ոմանք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թանձր կ'ելլայ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երբեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկին գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար։ Պէտք չկայ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ կամ ետքը։ Բնականաբար վերջինն դէմքն և ձեռները լուալու է առ ի գգուշութիւն։

ԾԱՆ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէ ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալքալով, ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ թեթևապէս թրջած սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԿԵՂԾԵՐԻՆ ԶԳՈՒՇԱՑԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՐՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՀԱՆՔԱՑԻՆ ԶԲԵՐՈՒ ԵՒ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԵՂԵՐՈՒ, Վոյվոտա փողոց, 54, 56 և 58, Գալաթիա, Կ. Պոլիս։— Փոքրաքանակ կը վաճառուի դեղատանց մեծ մասին մէջ։

HUILE DE FOIE DE MORUE BRUNE-CLAIRE DU Dr DE JONGH

ԱՍՊԵՏ ՊԵԼՃԻՈՅ ԼԷՈ ԼԱՏ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆԻՆ, ԱՍՊԵՏ ՊԱՏՈՒՈՅ ԼԷԳԼՈՆԻ ՍՈԱՅ ԻՏԱԼԻՈՅ Ե. ՄՕՐԻՍ ԵՒ ԼԱՋՈՒՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆԻՆ

Զուտ եւ բնական. դիւրաւ կը խմուի եւ կը մարսուի

Իւր պէսակին մէջ գերազանց է և որ կը բժշկուի բոլոր բորբոքումները

Գերազանցապէս գեր ի վեր ուժգոյն կամ բաղդրեալ իւղերէն

Ընդհանրապէս յանձնարարեալ ամէնէն նշանաւոր բժիշկներէն

ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԶԴՈՒՄՈՒԹԻՒՆ

Ընդդէմ թոքախտի, կուրծքի և կոկորդի հիւանդութեանց

Ընդհանուր տկարութեան, մանկանց մռազածութեան 442

Հիւծման, և բոլոր խոյլային հիւանդութեանց

Կը վաճառուի միմիայն սրուակներով որք գաղտնի են և ներքին պիտակին վրայ կը կրեն ՏՐ. ԺԱՆՆԷ և ԱՆՈՒԱՐ, ՀԱՐԱՌԼՏ եւ ԸՆԿ. ստորագրութիւնն—Զգուշանալ կեղծերէն

Կեդրոնատեղի՝ ԱՆՍԱՐ, ՀԱՐՑՈՐՏ և ԸՆԿ., 210, Հայ Հոլպորն, Լոնտոն.

Կը գտնուի ամէն երկրաց բոլոր լաւ դեղատանց մէջ

Ի Կ. Պոլիս մեծաքանակ կը վաճառուի ի ԴԵՂԱՊԱՐԱՆԱԿԱՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆ ՀԱՆՔԱՑԻՆ ԶԲԵՐՈՒ ԵՒ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԵՂԵՐՈՒ, Վոյվոտա փողոց, 54, 56 և 58, Գալաթիա, Կ. Պոլիս։— Փոքրաքանակ կը վաճառուի դեղատանց մեծ մասին մէջ։

Առաջնակարգ դեղագործ ի Փարիզ, ասպետ Պատուոյ լեգէոնի, վարձատրեալ Բ. կարգի Մէճիտիէով, Գոմանդոր Իզապէլ-լա-Գաթոլիք պատուանշանին։

ՃԵՐՄԱԿ ԵՒ ԹՈՒԼԻ

Մորու ձկան իւղը խայծդանով զտելով, Պ. Շէվրիէ այդ հեղուկին տուած է ախորժելի համ և հոտ, միանգամայն աւելցնելով անոր բուժիչ յատկութիւնները։

Այս գիւտին պատճառաւ հնարիչը մեծամեծ վարձատրութիւններ ստացած է, միասայ և պատուոյ վկայական։

Ամբողջ աշխարհիս բժիշկք կը նախադասեն զայն ամէն տեսակներէն։

ԵՐԿԱԹԱԼՈՒՆ

Պ. Շէվրիէ իւր գիւտը կատարելագործած է. վերջապէս Մորու ձկան երկաթախառն իւղ մը պատրաստելով։ Հակառակ այս յաւելման, իւղը դիւրաւ կը մարսուի և բնաւ պնդութիւն չպատճառուեր։ Ուստի նախընտրելի է միւս բոլոր երկաթախառն պատրաստութիւններէն և յաջողութեամբ կը գործածուի թոքախտի, Պրոնշիթի, Վատութեան և Խոյլի համար։ Մանաւանդ կը յարմարի տկարակազմ անձանց։ 84

Ընդհ. մթերանոց, Կեդր. դեղն. Ն. ԹԷՕՏՕՐԻՏԷՍ, 244, Մեծ փողոց Բերայի, Կ. Պոլիս Միեւնոյն դեղատան մէջ կը գտնուի նաեւ. ՇԵՎՐԻԷԻ կազդուրիչ ԳՈԳՈՑՅԻ ԳԻՆԻՆ։

DR LALORS PHOSPHODYNE OR VITAL ELIXIR.

TRADE MARK

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԻՆ-ՈՅԺ ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ—Վերջին ժամ եւ հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղիի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնաւորութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վարչաս կորուստ, եւ առնական ոյժերու կորուստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարումներ։

Կը բուժէ գլուխաբամբասութիւնը, ջղային եւ սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամունդ հիւանդութիւններն, տրեան շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն եւ ապաւորմ. կը կասեցուցնէ կենսական ոյժերու ոչ եւ է կորուստ որ յառաջ եկած է ոչ եւ է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ սուր հեռեւանոց մէջ այս դեղին ազդեցութիւնն անժիշկական և մեծայուն է։ Մեխանիզմութեան զգայուն մեներն եւ ախտանիշք կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ Ջղային հիւթ եւ ուղեղային գրգռութիւն կ'ստեղծէ, տրեան մէջ մեծանելով կենսական էլեկտրական տարը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գրգռութիւնն է։ Առնական կորովը կը կենդանացուէ մարդկային ամբողջ դրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տարով հանգիստ եւ առոյգ առողջութիւն մը. այնպէս որ կարելի է բոլոր պարականութիւնները կատարել զուարճութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Անորոշմամբ, կը զտէ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առաւելութիւն մը տալ առաջին օրէն իսկ, ջղային գրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յաջողմամբ եւ կօրութեան եւ բարօրութեան զգայմամբ մը որ վարձութիւնն հիւանդը շատուց ի վեր կորուսած էր։ Պարզողութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնոյ։ Ուրեմն կը լրի հանդարտ եւ կազդուրիչ։ Դէմքը կ'ակի լնայ, շրթունքը կը գունաւորին, աչքերը շողուն կը լինին, մարթը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը այժ կ'ստանան։

Զգուշացիր սոյն նմանութիւններէն։ Տոքթոր Լալորի ճշմարիտ ֆոսֆոտինը պարունակեալ է այն ամէն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան գրոշովը կը կրեն ոս բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England, վրան փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած է բազմաթիւ վատնաւոր եւ ինքնակար կեղծել.

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,

Մ. ԷՅՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայսրան Թրամուէյից, 95 եւ 76։

79